

**Leefbaar
Zeewolde**

‘Natuurlijk verder’

Draft v0.7

Verkiezingsprogramma 2014-2018

Inhoudsopgave

1. ALGEMEEN BESTUUR	3
2. RUIMTELIJKE ORDENING EN WONEN	5
2.1 Ontwikkelingen in de huidige kern	5
2.2 De wijken, het centrum en de Aanloophaven	9
2.3 Een tweede ontwikkelingslocatie	10
2.4 Volkshuisvesting	11
2.5 Het buitengebied	12
3. VERKEER EN OPENBAAR VERVOER	14
3.1 De wegen en de pont	14
3.2 Openbaar vervoer	15
3.3 Verkeersveiligheid	17
4. LELYSTAD AIRPORT	18
5. NATUUR	20
6. VOLKSGEZONDHEID	22
7. MILIEU	24
8. ONDERWIJS	26
9. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE	28
9.1 Cultuur	1
9.2 Sport	29
9.3 Recreatie	30
10. VEILIGHEID	33
11. ECONOMISCHE ACTIVITEITEN	35
12. FINANCIEL, ECONOMISCH EN SOCIAAL BELEID	37
13. JONGERENBELEID	39
14. SENIORENBELEID	1

1. ALGEMEEN BESTUUR

Inleiding

Het gemeentebestuur bestaat uit het College van Burgemeester en Wethouders (B&W) en de gemeenteraad. De gemeenteraad is het hoogste bestuursorgaan. De gemeenteraad heeft een controlerende en kader stellende taak. Het college heeft een uitvoerende taak. Het dagelijks gemeentebestuur is verantwoordelijk voor een goede communicatie met de inwoners van Zeewolde. Inwoners hebben niet alleen recht op inspraak, maar ook op een serieuze behandeling van hun standpunten en klachten.

Verder heeft het gemeentebestuur een verantwoordelijkheid voor een goede (loopbaan)-ontwikkeling van het gemeentepersoneel en voor het door ontwikkelen van een efficiënte regieorganisatie. Met deze regieorganisatie worden werkzaamheden/taken uitbesteed of in samenwerking met andere gemeenten verricht. Door de samenwerking wordt een serviceniveau aan Zeewoldenaren bereikt dat het niveau overstijgt van diensten die het dorp zelf zou kunnen leveren. Als regiegemeente kan de lokale overheid in Zeewolde zich dan toeleveren op kerntaken die rechtstreeks betrekking hebben op het welzijn van de burgers.

Knelpunten

- De verwachte bezuinigingen zullen leiden tot moeilijke keuzes in de Zeewolder samenleving. Het is zaak om de bevolking bij de keuzes te betrekken.
- De gemeente krijgt van het rijk steeds meer taken te vervullen en steeds minder geld om dit uit te voeren. Daarnaast communiceert Den Haag hier nauwelijks over maar lijkt het alsof de 'schuld' en de gevolgen van deze nieuwe taken en de daaruit voortvloeiende bezuinigingen straks volledig op het bordje van de gemeenten komt te liggen.
- Het Rijk stuurt aan op regionale samenwerking. Het nadeel hiervan is dat de gemeenteraad mogelijk een gedeelte van zijn autonomie verliest en de controle over de samenwerking vermindert.
- Het Rijk streeft naar een fusie tussen gemeentes die moeten toegroeien naar 100.000+ inwoners. Het gevaar bestaat dat een fusie met andere gemeentes ongewenste effecten oplevert, met name voor de lokale democratie. Een belangrijke factor daarbij is dat mensen beleidsmakers niet meer direct kunnen aanspreken op noodzakelijke veranderingen die in hun omgeving gewenst zijn.
- Een dorp wat op afstand geregeerd wordt waarbij raadsleden en bestuurders minder herkenbaar en dus minder aanspreekbaar zijn leidt tot vermindering van eigen zeggenschap en zorgt voor een kloof tussen burger en politiek. Schaalvergroting zal door gebrek aan zeggenschap het saamhorigheidsgevoel in onze gemeenschap ondermijnen en de betrokkenheid bij de directe omgeving doen verminderen.
- Het Rijk stuurt aan op een superprovincie waarbij Flevoland, Noord-Holland en Utrecht moeten fuseren. Door deze fusie komt het provinciale bestuur verder van de gemeentes af te liggen en is er mogelijk een gevaar dat men op afstand de gemeentes sneller wil laten fuseren tot grotere gemeentes.

Standpunten

'Een helder en inzichtelijk beleid voor alle inwoners!'

- Leefbaar Zeewolde streeft naar bestuurlijke verantwoordelijkheid door deel te nemen in de gemeenteraad en zitting te nemen in het College van B&W. Samenwerking met andere politieke partijen is daarbij nodig, met uitzondering van partijen met extremistische standpunten.

- Leefbaar Zeewolde streeft naar een overheid die het vertrouwen geniet van de bevolking. Een overheid die een transparant beleid voert en die voldoende en tijdig inspraakmogelijkheden biedt om dat beleid te beïnvloeden, te volgen en te evalueren. De inmiddels functionerende Leefbaarheidsmonitor is een goed instrument om de wensen en gevoelens van de inwoners op een objectieve manier te peilen en richting te geven aan het beleid. Het monitoren van de leefbaarheid maakt ook een duidelijke evaluatie van het beleid mogelijk.
- Met name voor de grote projecten geldt dat de toezichthoudende functie van de gemeente op de kwaliteit van de geleverde diensten beter vorm gegeven moet worden.

‘Betrokkenheid en inbreng van alle inwoners moet mogelijk zijn!’

- De bevolking en de maatschappelijke organisaties moeten nauw worden betrokken bij de keuzes rondom de bezuinigingen. Men krijgt hierdoor een stem waardoor zij mede kunnen bepalen wat belangrijk is voor de gemeenschap.
- Bij grote vraagstukken is het ook van belang de inwoners tijdig naar hun mening hierover te vragen door middel van een raadgevend referendum.
- Een goede communicatie met doelgroepen is van groot belang.

‘Het bestuur is er voor de inwoners!’

- Leefbaar Zeewolde wil een goede klantgerichtheid van gemeentebestuur en ambtenaren.
- Van het gemeentebestuur mag worden verwacht dat zij voor haar medewerkers optimale werkomstandigheden en voldoende ontplooiingsmogelijkheden creëert. Leefbaar Zeewolde is dan ook voor een carrièreplanning waarin werkomstandigheden worden geëvalueerd en een duidelijke loopbaanplanning voor de gemeentemedewerkers is vastgelegd. Dit zal zowel de service aan de Zeewolder bevolking, als de motivatie van het gemeentepersoneel verhogen.

‘Combineer diensten met andere gemeentes!’

- Op het moment wordt door de gemeente al veel samengewerkt, maar dat blijft in de toekomst een aandachtspunt is om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen.
- Het efficiënter inzetten van de eigen ambtenaren en het uitwisselen van diensten en kennis met andere gemeentes kan tot een hogere efficiëntie van het eigen ambtenarenapparaat leiden. Het inhuren van externe adviseurs dient zoveel mogelijk te worden beperkt.
- Leefbaar Zeewolde is voor een verbeterd toezichtprotocol die de gemeenteraad in staat stelt om de regionale samenwerkingsverbanden beter te controleren en reguleren.

‘Zeewolde is en blijft een zelfstandige gemeente!’

- Voor ons dorp ontbreekt de noodzaak om samen te gaan met andere gemeentes omdat Zeewolde een financieel gezond dorp is met een stabiel bestuurlijk politieke situatie en efficiënte samenwerkingsverbanden die zijn vormgegeven in gemeenschappelijke regelingen met omliggende gemeentes. Leefbaar Zeewolde zal zich daarom blijven inzetten om de zelfstandigheid van ons dorp te bewaren.
- Leefbaar Zeewolde is tegen een fusie van de provincies omdat dit mogelijk een gevaar is voor de zelfstandigheid van ons dorp. Daarnaast zal dit betekenen dat de invloed van Zeewolde op provinciaal beleid inzake (onder andere) verkeer en vervoer aanzienlijk zal verslechteren.

2. RUIMTELIJKE ORDENING EN WONEN

In dit deel van het partijprogramma zetten we de grote lijnen uit voor de ontwikkeling en inrichting van het dorp. We richten ons eerst op de huidige kern (2.1) en besteden apart aandacht aan de wijken (2.2). Daarna bespreken we het 'Oosterwold' een tweede ontwikkelingslocatie die vorm krijgt in samenwerking met Almere. Ook voor het Oosterwold wil Leefbaar Zeewolde een plek creëren waar mensen hetzelfde woonplezier beleven als in het huidige dorp (2.3). Vervolgens komt de huisvesting aan bod (2.4) en we eindigen met het buitengebied (2.5).

2.1 Ontwikkelingen in de huidige kern

Inleiding

'Het is leuk om in Zeewolde te wonen en dat moet zo blijven!'

Zeewolde is een prachtig dorp en Leefbaar Zeewolde wil dat zo houden. De mooie omgeving, de beperkte omvang en het respect voor mens en natuur maakt de jongste gemeente van Nederland tot een uniek dorp en werkelijk 'de plaats van je leven'. Zeewolde is een dorp waar je nog prettig en veilig kunt wonen; waar mensen elkaar kennen en zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen woon- en leefomgeving.

Mensen die besluiten in Zeewolde te gaan wonen, kiezen duidelijk voor een dorps karakter. Dit houdt in dat de basisvoorzieningen in het dorp te vinden zijn, maar ook dat je voor een aantal voorzieningen toch naar elders zult moeten gaan.

De afgelopen 4 jaar is de Structuurvisie 2022 opgesteld die de gewenste ontwikkeling voor de komende 10 jaar beschrijft. De kern van deze Structuurvisie is een beperkte groei van Zeewolde met behoud van de kernwaarden natuur en rust waardoor Zeewolde een kwaliteitsdorp zal blijven. 'De Polderwijk heeft nog voldoende ruimte om de groei van Zeewolde de komende 15 tot 20 jaar mogelijk te maken. Ook voor de ontwikkeling van werkgelegenheid is ruimte beschikbaar.

'Huidige natuurlijke grenzen natuurlijk behouden!'

De bossen vormen de groene omlijsting van Zeewolde. Weinig dorpen of steden kennen een dergelijk karakteristieke entree zo dicht bij het centrum. Recreëren in de bossen op loopafstand van de woonwijken is mogelijk in Zeewolde en dat moet ook zo blijven.

Knelpunten

- Er zijn nog steeds partijen die willen dat Zeewolde doorgroeit naar een stadse omvang.
- Bebouwing van het G-gebied staat even in de ijskast maar een grote meerderheid van de politieke partijen is voornemens in het G-gebied woningen te gaan bouwen. Een ongewenste ontwikkeling die de zekerheid van de direct betrokkenen en omwonenden benadeelt. Ook de vele wandelaars in het dorp zullen dan niet meer van dit prachtige natuurgebied kunnen genieten.
- De afgelopen jaren is er in de gemeenteraad regelmatig discussie om bestemmingsplannen 'aan te gaan passen' aan individuele wensen. De (rechts)zekerheid die aan bestemmingsplannen ontleend kan worden wordt hierdoor aangetast.

Standpunten

'Laat het dorp een dorp blijven'

- Leefbaar Zeewolde staat voor een ontwikkeling waarbij de groei in principe binnen de natuurlijke grenzen van de dorpskern dient plaats te vinden. Belangrijk daarbij zijn zaken als behoud van een dorps karakter en een leefbare woonomgeving.
- Leefbaar Zeewolde is dan ook voor een beheerste groei waarbij vooral wordt gekozen voor eigen en economische aanwas en niet om problemen van andere steden of provincies op te lossen.
- Leefbaar Zeewolde vindt dat met de voltooiing van de Polderwijk de huidige kern in principe is voltooid. Leefbaar Zeewolde verwacht dat het misschien nog wel 20 jaar kan duren voordat dat punt bereikt is.
- Wij steunen een goede en duurzame ontwikkeling van de Polderwijk waarbij gezocht moet worden naar een optimale balans tussen bebouwing en openbaar gebied (water en groen).
- In verband met de vraag naar woningen voor eigen aanwas wil Leefbaar Zeewolde voldoende jongerenwoningen in de Polderwijk realiseren. De afgelopen jaren waren de wethouders van Leefbaar Zeewolde verantwoordelijk voor de bouw van een groot aantal starters- en jongerenwoningen in ons dorp.
- Het tempo van de groei in de Polderwijk dient voor een belangrijk deel gelijk op te lopen met de vraag in de markt.
- Tussen de Polderwijk en het Trekkersveld was een groot gebied gepland voor kantoren en bedrijven. Op initiatief van Leefbaar Zeewolde is de omvang hiervan drastisch teruggebracht. Alleen de huidige PDV-locatie is ontwikkeld en daar zal het voorlopig wel bij blijven. Dit gebied is de reserve voor mogelijke ontwikkelingen voor woningbouw op de lange termijn.

'Bouwen in het bos; dat doe je toch niet!'

- Leefbaar Zeewolde wil de bossen absoluut behouden en wijst iedere vorm van woningbouw in de bossen af. Leefbaar Zeewolde wil dan ook niet bouwen buiten de natuurlijke grenzen die de huidige kern van Zeewolde momenteel omringen. In het zuiden zijn dat de bossen bij de sportvelden, manege, begraafplaats, de Roode Schuur en de RCN.
- Het bos in het G-gebied is een bijzondere natuurplek voor de Zeewolder samenleving waarvan veel gebruik wordt gemaakt om te wandelen, sporten (hardlopen en mountainbiken) en om paard te rijden. Om optimaal te profiteren van de natuurwaarden en om de waarde van het G-gebied voor de Zeewolder bevolking te vergroten, heeft Leefbaar Zeewolde in 2009 een plan ontwikkeld om het G-gebied te veranderen in een 'Ontmoetingsbos'. In de afgelopen bestuursperiode is dit thema 'geparkeerd'. Ontwikkeling van dit gebied ziet Leefbaar Zeewolde nog steeds als belangrijke bijdrage voor het behoud van de natuurwaarden van ons dorp.
- Van 'G-gebied naar Ontmoetingsbos' is de titel van het plan van Leefbaar Zeewolde. Dit plan kan worden bekeken op de webpagina www.leefbaarzeewolde.nl/ontmoetingsbos. Belangrijke kenmerken van dit ontmoetingsbos zijn de verbeterde toegankelijkheid, een weideheuvel, waterpartijen, en mooie padenstructuren die voor een prachtige natuurbeleving zullen zorgen (zie Figuur 1).
- De Polderwijk zal wat ons betreft de laatste wijk worden van de huidige dorpskern. Leefbaar Zeewolde is voor een bosaanplant aan de west- en noordkant van de Polderwijk. Behalve milieuvoordelen en het tegengaan van geluidsoverlast zal dit ook de natuurlijke overgang van bebouwing naar bos vormen, en de unieke naam van ons dorp versterken.

Ontmoetingsbos: rust, ontspanning en gezelligheid

Figuur 1. Van G-gebied naar ontmoetingsbos. Het plan van Leefbaar Zeewolde om het G-gebied om te vormen naar een bos waar alle Zeewoldenaren kunnen recreëren en van de natuur genieten.

'Voorzieningen: zoveel als mogelijk!'

- Leefbaar Zeewolde vindt in principe dat 'de voorzieningen er zijn voor de mensen, en de mensen er niet zijn om de voorzieningen in stand te houden.'
- Leefbaar Zeewolde ziet nog vele mogelijkheden om de voorzieningen in Zeewolde te verbeteren zonder dat daarvoor het aantal inwoners hoeft te stijgen. Het niveau en het aantal voorzieningen voor de bevolking is een kwestie van lokale politieke keuzes maken.
- Als ondernemers ruimte zien om winkelvoorzieningen te realiseren dan staat Leefbaar Zeewolde hier positief tegenover. In het nieuwe bestemmingsplan Centrum is hiervoor nog ruimte gereserveerd. Leefbaar Zeewolde is anderzijds realistisch genoeg om te constateren dat eerst gezorgd moet worden voor het bezetten van bestaande winkellocaties. Nieuwbouw kan alleen aan de orde zijn als er een tekort is. Bouwen voor leegstand is ongewenst.

'Voortgaan met verbetering stranden'

Ontwikkeling stranden

- Leefbaar Zeewolde is voor de ontwikkeling en verbetering van de stranden in Zeewolde. De afgelopen 4 jaren is wat betreft het Woldstrand veel bereikt. Het consistente beleid van Leefbaar Zeewolde heeft hier veel aan bijgedragen.
- Grootschalige recreatie op het Woldstrand en de stranden nabij de Polderwijk worden door Leefbaar Zeewolde afgewezen.

'Een goed bestemmingsplan geeft rechtszekerheid'

Bestemmingsplannen

- Leefbaar Zeewolde is van mening dat bestemmingsplannen een belangrijke waarborg vormen tegen drastische veranderingen in de leefomgeving van omwonenden.
- Met eventuele tussentijdse aanpassingen in bestemmingsplannen moet terughoudend en voorzichtig worden omgegaan waarbij het uitgangspunt is dat het algemeen belang boven de individuele belangen staat.

Vanuit deze principes is Leefbaar Zeewolde voor het volgen van de vastgestelde bestemmingsplannen.

- Leefbaar Zeewolde is en blijft daarom ook tegen permanente bewoning op de recreatieparken in Zeewolde.

2.2 De wijken, het centrum en de Aanloophaven

Inleiding

Problemen in Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting zijn per plaats en zelfs per wijk verschillend. De ene wijk wil meer parkeerplaatsen, terwijl een andere wijk meer speelplaatsjes en groenvoorzieningen wil. Integraal wijkbeheer zorgt voor herkenbaarheid in de wijk. In de nieuwe Polderwijk zullen de wensen van die bewoners dan ook kunnen verschillen ten opzichte van de bestaande wijken.

Het centrum van Zeewolde is een plaats waar diverse voorzieningen op een goed bereikbare plek bijeen horen te komen, waardoor het een ontmoetingsplaats voor de inwoners is en tevens het 'visitekaartje' van het dorp. Leefbaar Zeewolde is verheugd dat we erin geslaagd zijn om de voorzieningen voor ouderen binnenkort operationeel te maken. Dit geeft het centrum extra aanzien.

De Aanloophaven wordt na een jarenlange slepende discussie toch nog een levendige en aantrekkelijke gezinshaven waar alle Zeewoldenaren van kunnen genieten. Leefbaar Zeewolde is heel tevreden met deze gezinshaven met een kleinschalige ontwikkeling van een aantal voorzieningen waar de lokale bevolking en passanten van het waterplezier kunnen genieten

Knelpunten

- Een buurtsuper is in het bestemmingsplan opgenomen maar op dit moment nog niet gerealiseerd de Polderwijk.
- Veel winkelpanden staan langdurig leeg. Het blijkt dat de winkelpanden in handen zijn van enkele exploitanten die voor startende winkeliers nog steeds te hoge huren en te lange contracttermijnen vragen
- Voor de oude bibliotheek wordt al jaren een duurzame oplossing gezocht. Het probleem is dat de oude bibliotheek geen eigendom is van de gemeente en daarom heeft de gemeente geen invloed op de bezetting. Een recente positieve ontwikkeling is het meerjarig contract tussen de stichting de Basisz en de eigenaar. Leefbaar Zeewolde juicht dit initiatief toe.

Standpunten

- Leefbaar Zeewolde wil de wijkgerichte aanpak volhouden zoals dat ook de laatste 4 jaar is gedaan. Deze methode garandeert een goed inzicht in problemen, wensen en suggesties die de inwoners van die wijken zelf aandragen. Zodoende kan er beleid worden gemaakt dat meer aansluit op de vraag.
- De herbestemming van de oude bibliotheek moet passen in het aantrekkelijker maken van het winkelcentrum. Leefbaar Zeewolde denkt daarbij bijvoorbeeld aan een zogenaamd 'Shop-In-Shop' concept. De huidige bezetting door de Basisz is een mooi initiatief.

'Ook nieuwe wijken in de Polderwijk moeten ruim opgezet worden!'

- Voor de ontwikkeling van de huidige kern, en met name voor de Polderwijk, heeft Leefbaar Zeewolde een aantal ideeën om de leefbaarheid te verbeteren. Ook in de afgelopen tijd heeft Leefbaar Zeewolde zich steeds sterk gemaakt voor voldoende diversiteit en een ruime opzet in de Polderwijk.
- Zeewolde heeft veel ruimte en Leefbaar Zeewolde wil die ruimte goed benutten. Daarom is in deze nieuwe woonwijk niet alleen plaats voor bredere wegen en parkeerplaatsen, maar ook ruimte voor veel groen, speelgelegenheden en water.
- Bovendien zijn wij van mening dat de richtlijnen voor het bouwen van woningen moeten worden aangescherpt, vooral wat betreft milieu en energieverbruik.

- Eventuele recreatieve ontwikkelingen langs de Groenewoudseweg, zoals in de Structuurvisie 2022 staat aangegeven mogen niet leiden tot overlast voor de omwonenden en het dorp. Ook moeten de ontwikkelingen passen binnen de kernwaarden van ons dorp: rust ruimte en natuur.
- Wij zijn van mening dat nieuwe woningen energiezuiniger moeten worden.

‘Leefbaarheid in de huidige wijken: voor kinderen veilig spelen in het groen!’

- Zeewolde is een zeer kinderrijke gemeente. Leefbaar Zeewolde vindt dat er prioriteit gegeven moet worden aan veilige speelplekken voor kinderen. Hierbij denken wij zowel aan soort, plaats als onderhoud van deze speelplekken. Bovendien moet rekening worden gehouden met de ligging ten opzichte van verkeerswegen. Ook van groot belang is de zichtbaarheid op het speelterrein vanuit de directe woonomgeving. Ouders en verzorgers kunnen zo makkelijker een oogje in het zeil houden, wat de veiligheid bevordert.

‘Senioren, de nieuwe generatie!’

- Leefbaar Zeewolde wil dat Zeewolde zich nog meer richt op de kwaliteit van leven voor senioren. Door actief beleid van het huidige college worden in de komende jaren de seniorenvoorzieningen in het centrum tot stand gebracht. .

‘Buurtsuper en wijkcentrum lekker dichtbij!’

- Nieuwe wijken komen vanzelfsprekend op steeds grotere afstand van het huidige centrum te liggen. Hierdoor is er in toenemende mate behoefte aan een zogenaamde 'buurtsuper'. Leefbaar Zeewolde wil - waar mogelijk en gewenst - de vestiging van een dergelijke 'buurtsuper' in de nieuwe Polderwijk bevorderen.

2.3 Een tweede ontwikkelingslocatie

‘Gun meer mensen het plezier; een tweede ontwikkelingslocatie!’

- Leefbaar Zeewolde is zich er van bewust dat er in Nederland nog heel wat woningzoekenden zijn en zullen komen. Een aantal daarvan zal ook in een dorp als Zeewolde willen wonen. Zeewolde heeft een groot grondgebied en Leefbaar Zeewolde wil daar (zo nodig) optimaal gebruik van maken.
- Leefbaar Zeewolde vindt dat de huidige kern binnen haar natuurlijke grenzen (bos en water) voltooid moet worden. Het dorp mag niet ten onder gaan aan haar eigen succes door buiten zijn natuurlijke grenzen te groeien. Na voltooiing van de Polderwijk is Leefbaar Zeewolde voorstander van het op termijn zelfstandig ontwikkelen van een tweede ontwikkelingslocatie. Daarin kunnen meer mensen hetzelfde woonplezier vinden zoals dat in de huidige kern wordt ervaren
- Leefbaar Zeewolde steunt daarom de intergemeentelijke visie die samen met Almere is opgesteld om te komen tot een ruim opgezette en duurzame wijk 'Oosterwold' in het grensgebied met Zeewolde West - Almere Oost. De raad heeft ingestemd met een pilot voor de ontwikkeling van 'Oosterwold' op het grondgebied van Almere.

Knelpunten

- Leefbaar Zeewolde ziet als bedreiging dat Zeewolde in de samenwerking met Almere de zeggenschap kwijtraakt, mede door een mogelijk ingrijpen door hogere overheden.

Standpunten

- Leefbaar Zeewolde is alleen voor samenwerking met de gemeente Almere als Zeewolde de zeggenschap (gebiedsautoriteit) in eigen handen houdt.

2.4 Volkshuisvesting

Inleiding

Een groot gedeelte van de leefbaarheid wordt bepaald door het woningaanbod. Dit moet aansluiten op de veranderende vraag en de mogelijkheden van de toekomstige bewoners. Bovendien moet rekening worden gehouden met de bevolkingssamenstelling. Een goed beleid zorgt er dan ook voor dat er serieus met de wensen van de bewoners wordt omgegaan. De randvoorwaarden, de criteria en selecties voor toewijzing van woningen moeten daarvoor duidelijk en transparant worden geformuleerd.

Zeewolde dankt een deel van zijn aantrekkelijkheid aan de hoge mate van diversiteit van woningen binnen een wijk (succesformule 1/3 duur, 1/3 midden, 1/3 goedkoop). Zo staan woningen van het dure, middeldure en goedkope segment dicht bij elkaar en worden seniorenwoningen afgewisseld met jongeren- en starterswoningen.

Knelpunten

- De diversiteit in het huisvestingsaanbod blijft een aandachtspunt. De huidige situatie op de huizenmarkt maakt dat er naar verhouding te weinig nieuwbouw is in de duurdere sector. Dat is op dit moment gewoon een gegeven en dat zal nog wel even zo blijven
- Door wet en regelgeving van het Rijk worden er aanzienlijk minder sociale woningen gebouwd.

Standpunten

'Woningen bouwen met beleid: duidelijkheid in woning- en kaveltoewijzing!'

- De Polderwijk zal in voldoende mate in woningen voor jongeren en alleenstaanden moeten voorzien.
- Leefbaar Zeewolde vindt dat het gemeentelijk beleid voor de volkshuisvesting moet aansluiten op de vraag naar woningen vanuit de Zeewolde bevolking. Goedkopere koop- en huurwoningen moeten worden toegewezen aan die personen waarvoor ze ook daadwerkelijk bedoeld zijn.
- Starters moeten ook een kans krijgen. De huidige ontwikkeling van het bouwen van starterswoningen moet worden voortgezet, waarbij de woning uiteraard bij de juiste doelgroep terecht moet komen.
- Het ingezette beleid van startersleningen moeten worden voortgezet
- De mogelijkheid van een erfpachtconstructie kan een duidelijke stimulans voor starters betekenen.
- Stichting Woonpalet is een natuurlijke 'partner' van de gemeente. Leefbaar Zeewolde vindt het belangrijk dat ook andere woningbouwcoöperaties actief kunnen zijn in Zeewolde. Momenteel zijn andere woningcorporaties op bescheiden schaal toegelaten en hebben inmiddels diverse projecten gerealiseerd.
- De grondprijzen moeten marktconform blijven.
- De levensduur van woningen beslaat periodes van 50-100 jaar. Daarom moet niet alleen met korte termijn (markt) schommelingen rekening worden gehouden maar blijft de gewenste diversiteit op de langere termijn het uitgangspunt.

'Mooi en leefbaar wonen gaan goed samen!'

- Leefbaar Zeewolde is voorstander van het bouwen van hoogwaardige woningen. Kwaliteit, duurzaamheid en een aantrekkelijke architectuur zijn daarbij sleutelwoorden. Smaakvolle woningen in karakteristieke groene en ruime woonomgevingen verhogen de leefbaarheid.
- De succesformule van een gelijke woningbouwverdeling (1/3 duur, 1/3 midden en 1/3 goedkoop) moet niet worden losgelaten.
- Leefbaar Zeewolde wil mensen in zekere mate de vrijheid geven hun huizen zelf te ontwerpen. Wel moet er aan een minimum van aantal vereisten worden voldaan. Immers, een huis staat niet alleen en vormt in hoge mate een onderdeel van een straat en buurt.
- De mogelijkheid onderzoeken van organische bouw, waarbij de bewoners in hoge mate zelfvoorzienend zijn, en waarbij een diversiteit aan kavels wordt aangeboden, met mogelijkheden tot generatiewoningen, moestuinen/stadsboerderij en bedrijfswoningen.

2.5 Het buitengebied

Inleiding

Het buitengebied vormt een belangrijk onderdeel binnen de leefgemeenschap van Zeewolde. Mooie agrarische bedrijven, recreatieve voorzieningen en een veelzijdige natuur.

Er is een provinciaal ontwikkelingsplan waarbij de provincie bij bovenregionale belangen, de ontwikkeling op het Zeewolder gebied bepaalt.

Knelpunten

- Het stopzetten van het Oostvaarderswold door de provincie heeft veel agrarische bedrijven gedupeerd. Wat precies de gevolgen zijn is nog niet te overzien. Wat Leefbaar Zeewolde betreft word het project Oostvaarderswold volledig teruggedraaid waarbij de bewoners van het gebied financieel worden gecompenseerd. Waarschijnlijk is het zo dat de onrust in het gebied de komende jaren zal blijven want een nieuw kabinet in Den Haag kan zo maar weer een ander besluit nemen. Al met al een enorme verspilling van geld
- De windmolens hebben invloed op de landschappelijke waarde en de beleving van de open ruimte. De ontwikkeling van minder maar grotere windmolens is positief maar voor Leefbaar Zeewolde is de grens wel bereikt.
- Er is een tendens om bestemmingsplannen in het buitengebied aan te passen om individuele belangen te behartigen. Hierdoor kan een verrommeld landschap ontstaan waardoor de kwaliteit van het buitengebied wordt aangetast.
- De beschikbaarheid en snelheid van het internet in het buitengebied moeten worden verbeterd.

Standpunten

- Het provinciaal ontwikkelingsplan geeft een invulling voor de functies van het buitengebied. Leefbaar Zeewolde is voor gemeentelijk beleid waarbij rekening wordt gehouden met alle functionele aspecten van het buitengebied.
- Leefbaar Zeewolde wil geen intensieve veehouderij, zoals nertsenfokkerijen of varkensflats in het buitengebied toestaan.
- Voor mestvergistingsactiviteiten wil Leefbaar Zeewolde in principe de ruimte voor ontwikkeling geven, mits dit de landschappelijke waarde niet aantast en verkeersstromen hanteerbaar blijven.
- Leefbaar Zeewolde is van mening dat de mogelijkheden voor de ontwikkeling van nevenactiviteiten, zoals aangegeven in het huidige bestemmingsplan, voldoende ruimte biedt aan de agrariërs.

- De ingezette ontwikkeling van Oosterwold samen met Almere is positief. Leefbaar Zeewolde verwacht dat deze ontwikkeling een lange adem zal vragen. Gezien de huidige economische situatie lijkt een dergelijke ontwikkeling nog ver weg.
- Leefbaar Zeewolde wil de mogelijkheid van een adequaat internet in het buitengebied laten onderzoeken.

3. VERKEER EN OPENBAAR VERVOER

In dit gedeelte bespreken wij het verkeer en openbaar vervoer in ons dorp. De Knelpunten en onze standpunten hierover hebben betrekking op de wegen, de pont, het parkeren, openbaar vervoer en de verkeersveiligheid.

3.1 De wegen en de pont

Inleiding

Gezien de grootte van de kern van Zeewolde en het landelijke gebied er omheen is een goed en veilig wegensysteem heel belangrijk. De pont naar Ermelo speelt een belangrijke rol in de verbinding met het oude land, met name voor scholieren in het voortgezet onderwijs.

Het autobezit in Zeewolde is hoog. Dit heeft gevolgen voor de drukte in het verkeer en voor het parkeren bij huis en in het centrum.

Zeewolde heeft een heel centrale ligging in Nederland. Het aantal forenzen is dan ook groot in Zeewolde. De verkeersdruk in en buiten Zeewolde neemt daardoor toe met gevolgen voor de doorstroming.

Door een toenemende bebouwing in het Centrumgebied (o.a. een woon-zorgzone) zullen een aantal parkeerplaatsen verplaatst worden zodat er geen parkeergelegenheid verloren gaat.

Knelpunten

- Met de verwachte toename van het aantal inwoners zal de verkeersdruk binnen Zeewolde tot problemen leiden die vragen om belangrijke keuzen met betrekking tot uitbreidingen van de infrastructuur.
- Rondom de sportvelden zijn veel parkeerproblemen, met name bij de voetbalclub en sporthal De Horst.
- Een aantal provinciale wegen die belangrijk zijn voor de ontsluiting van Zeewolde, zijn slecht onderhouden. (Met name de Vogelweg)
- De verbindingen met de grote snelwegen zijn onvoldoende. De Gooiseweg is een bottleneck voor verkeer van en naar Zeewolde.

Standpunten

‘Een leefbare infrastructuur betekent veilige wegen!’

- Leefbaar Zeewolde is van mening dat het in 2012 vastgestelde nieuwe gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) goed heeft vastgelegd wat er de komende jaren moet gebeuren voor wat betreft verkeer en vervoer.
- Leefbaar Zeewolde is tegen een sterke groei van Zeewolde omdat daardoor een groot aantal doorstromingsproblemen zal ontstaan op de wegen in en rond het dorp. Voor de oplossing van deze problemen (nieuwe en verbrede wegen) zullen grote investeringen nodig zijn. Ook zal het ten koste gaan van de kleinschaligheid en leefbaarheid in Zeewolde.
- Een belangrijk aspect van verkeersveiligheid is ook het gedrag van mensen die aan het verkeer deelnemen: waar nodig mensen hierop attent maken en vooral handhaven.
- Leefbaar Zeewolde is blij met de gedeeltelijke verbreding van de Gooiseweg maar maakt zich zorgen over de verbreding van deze weg tussen de Nijkerkerweg en de A27. Er zijn plannen voor maar er is nog niets daadwerkelijk besloten.

- Leefbaar Zeewolde is niet voor het aanleggen van dure extra parkeerplaatsen in het centrumgebied.
- Leefbaar Zeewolde is tegen betaald parkeren in het centrumgebied. Bij eventuele overlast tijdens piekuren kan de invoering van een blauwe zone worden overwogen.

‘Géén vaste oeververbinding met Ermelo!’

- Leefbaar Zeewolde wil geen vaste oeververbinding tussen Zeewolde en Ermelo.

‘Een pont is onmisbaar!’

- De pont over het Wolderwijd voorziet duidelijk in een behoefte. Het aanmeren van de pont in het centrum kan mogelijk worden uitgebreid buiten de zomertijd.

‘Een verstandig parkeerbeleid!’

- Het verlagen van parkeernormen bij woningen is niet gewenst. Bij het ontwerpen van nieuwe woningen en woonwijken zal gestreefd moeten worden naar zoveel mogelijk parkeergelegenheid op eigen terrein, en als het niet anders kan voldoende parkeerplekken voor de deur.
- De parkeerproblemen bij de sportvelden kunnen tijdelijk worden opgelost door het verkeer om te leiden naar de Tennisbaan en/of het Gildenveld. Een meer permanente oplossing wordt geboden in het plan van Leefbaar Zeewolde ‘Van G-gebied naar ontmoetingsbos’ waarbij parkeervoorzieningen tegenover het voetbalveld zijn gepland. Natuurlijk is hierbij een goede oversteekvoorziening vereist

3.2 Openbaar vervoer

Inleiding

Openbaar vervoer in Zeewolde is van groot belang voor mensen die geen auto hebben. Onder meer scholieren en studenten maken veel gebruik van de bus.

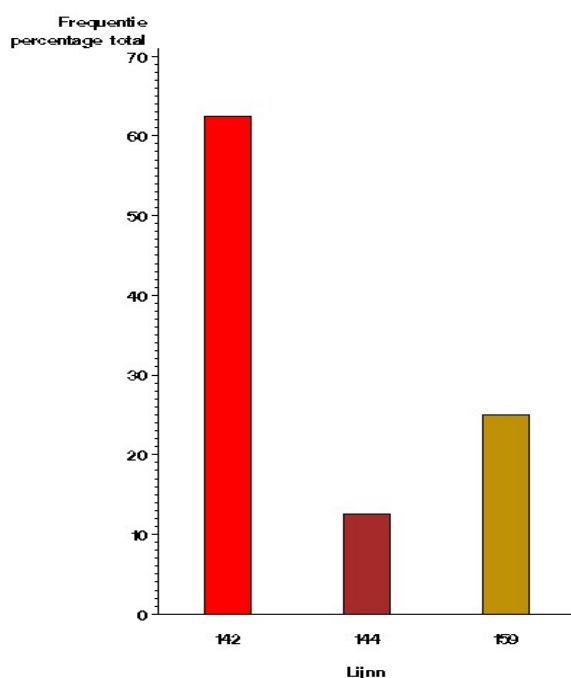
Knelpunten

- De huidige busverbindingen zijn voor een plaats als Zeewolde volstrekt ontoereikend. De gebrekkige verbinding met Almere en Lelystad is een probleem. De verbinding met Lelystad is heel gecompliceerd en neemt veel tijd in beslag. Naar Almere is er geen verbinding in het weekend en door de week gaat de laatste bus om 19.30 uur.
- Er zijn zowel veel structurele als incidentele klachten over het openbaar vervoer. Structurele problemen hebben betrekking op de plaats van de bushaltes en aansluitingen van de busroutes op ander openbaar vervoer. Incidentele problemen gaan vooral over het serviceniveau van de bus (te laat, te vroeg, te vol, etc.)
- De busmaatschappijen hebben geen schematisch overzicht van de problemen met het openbaar vervoer.
- De tussenrapportage van het OV Zwartboek (2013) noteerde opvallend veel klachten over lijn 142 (Figuur 2). Sinds eind 2012 rijdt lijn 142 een andere route waardoor veel leerlingen een eind moeten lopen om een bushalte te bereiken. Dit is een belangrijke bron van klachten.

Standpunten

‘Een structurele verbetering van het openbaar vervoer is voor de bereikbaarheid van Zeewolde noodzakelijk!’

- Leefbaar Zeewolde heeft al een aantal keren het initiatief genomen om de problemen met het Openbaar Vervoer systematisch in kaart te gaan brengen en deze regelmatig te actualiseren. Daarvoor is in maart 2009 het digitaal zwartboek gestart waar mensen hun klachten kunnen melden. Het OV-zwartboek voorziet duidelijk in een behoefte. De provincie Flevoland is blij met deze informatie en past op basis hiervan haar beleid voor het openbaar vervoer aan.

Figuur 2. Percentage klachten per buslijn. Bron Tussenrapportage OV Zwartboek (2013)

- Leefbaar Zeewolde is van mening dat de busverbindingen op de volgende punten verbeterd moeten worden:
 - ‘s Avonds en in het weekend openbaar vervoer tussen Zeewolde-Nijkerk/Amersfoort en Almere. Bij voorbeeld studenten en scholieren die studeren in Amsterdam en in de Randstad moeten vaak de laatste uren college missen omdat de laatste bus om 19.30 uur vanuit Almere vertrekt.
 - Zeewolde Zuid moet tussen 8.00 uur en 16.00 uur met de bus bereikbaar zijn. Met name scholieren en senioren hebben veel last van de huidige regeling die Zuid niet aandoet in de genoemde tijden.

‘Geef busreiziger geld terug bij wanprestatie openbaar vervoer’

- De service van de bussen moet verbeterd worden. Te vaak zijn bussen te laat, te vroeg of te vol waardoor mensen letterlijk in de kou blijven staan.
- Leefbaar Zeewolde is voor een boetesysteem waarbij de gedupeerde buspassagier zijn geld terug kan krijgen.
- Het openbaar vervoer in de weekenden, op feestdagen en zondagen verbeteren.

3.3 Verkeersveiligheid

Inleiding

Verkeersveiligheid is van levensbelang en in een leefbaar dorp verdient dit onderwerp de hoogste aandacht. De gemeente dient te zorgen voor een goed onderhouden en veilig verkeersnet. De politie moet actief toezien op naleving van de verkeersregels.

‘Goed verkeersgedrag is de basis voor goede verkeersveiligheid’

Knelpunten

- Zowel de verkeersveiligheid als het toezicht op het verkeersgedrag komen door de groei van het dorp in het gedrang. Vooral op de doorgaande wegen in het dorp wordt de veiligheid in gevaar gebracht door het rijden met een te hoge snelheid.
- Hoewel er veel verbeteringen zijn aangebracht is de verkeersveiligheid in het dorp nog niet overal optimaal. Enkele kruispunten maar met name de verkeerssituatie rondom de scholen vragen de nodige aandacht.
- De toenemende verkeersstromen over bij voorbeeld de Sportlaan blijven een punt van zorg.

Standpunten

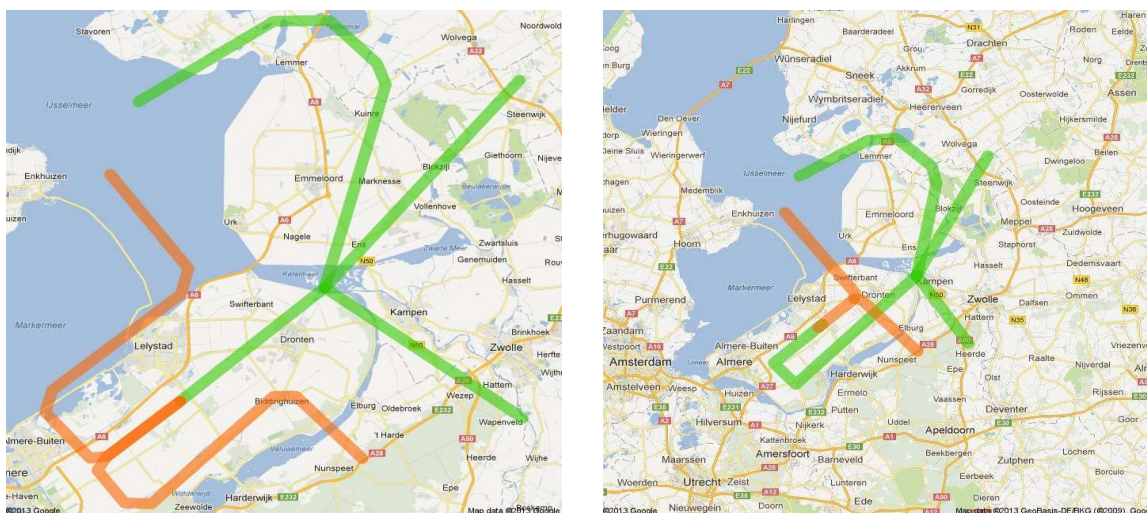
‘Verkeersveiligheid: een continu aandachtspunt!’

- Leefbaar Zeewolde vindt dat het in 2012 vastgestelde nieuwe gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) goed heeft vastgelegd wat er de komende jaren moet gebeuren op het gebied van de verkeersveiligheid.
- Leefbaar Zeewolde is voor verbetering van de algemene verkeersveiligheid en voor toepassing van goede suggesties ter verbetering hiervan. Soms kan met kleine aanpassingen veel worden bereikt.
- Verkeersveiligheid is voor een deel ook een mentaliteitskwestie. Leefbaar Zeewolde wil ook deze kant van de verkeersveiligheid meer onder de aandacht brengen, met name bij de jeugd via verkeersonderwijs.
- Kinderen en hun ouders moeten zich meer bewust worden van de gevaren in het verkeer.
- De politie heeft in het geval van de verkeersveiligheid zowel een handhavende als een onderwijzende taak.

4. LELYSTAD AIRPORT

Inleiding

In 2002 heeft het kabinet een Planologische kernbeslissing¹ genomen waardoor Lelystad Airport de mogelijkheid kreeg om gedeelte van de groei van Schiphol over te nemen. De commissie Alders² heeft in 2008 aan het kabinet ter overweging gegeven om 70.000 vluchten aan de regionale luchthavens Lelystad en Eindhoven toe te kennen. Tot 2015 wordt een groei van ongeveer 5.000 extra vliegbewegingen per jaar verwacht. Na 2015 is de verwachting dat Lelystad Airport zal doorgroeien naar in totaal ongeveer 35.000 vliegbewegingen per jaar. In 2011 heeft de Raad van State het aanwijzingsbesluit vernietigd onder meer omdat de informatie over vliegroutes incompleet was. Middels een WOB procedure bij het ministerie van infrastructuur en Milieu heeft Leefbaar Zeewolde de hand weten te leggen op het rapport waarin de geplande vliegroutes voor de uitbreiding van Lelystad Airport worden gepresenteerd (het rapport is te downloaden via www.leefbaarzeewolde.nl).

Figuur 3. Indicatieve (linker kaart) en alternatieve (rechter kaart) routes. Groene lijn is aanvliegroute, bruin-oranje lijn is vertrekroute (bron Ministerie van Infrastructuur en Milieu et al./Omroep Flevoland)

Op de bovenstaande kaartjes staan de indicatieve en alternatieve route structuur. De keuze van de route wordt bepaald door de windrichting waarbij de indicatieve route het meeste wordt gebruikt. De vertrekkende vliegtuigen zorgen bij de indicatieve route voor de meeste overlast zodra de zogenaamde linksom route wordt verkozen. De rechtsom route vliegt over de Oostvaardersplassen.

¹ Een planologische kernbeslissing is een plan van het Rijk dat een globale schets van de inrichting van de ruimte bevat en is voor Lelystad Airport in 2004 afgerond.

² Brief aan de minister van Verkeer & Waterstaat, de heer C. Eurlings, en De minister van VROM, mevrouw J. Cramer, Groningen, 1 oktober 2008

Knelpunten

- Bij de aangevraagde openingstijden voor Lelystad Airport van 06:00 tot 23:00 zullen er met de toegekende 35.000 vliegbewegingen 5 à 6 vliegbewegingen per uur plaatsvinden.
- De tot nu toe bekende nieuwe vliegroutes voor Lelystad Airport pakken desastreus uit voor Zeewolde.
- De aanvliegroute komt op ongeveer 600 meter over ons dorp (Figuur 3).
- Helaas voor Zeewolde zal er veel voor de linksom route worden gekozen. De reden daarvoor is dat Luchtverkeersdienst Nederland, de vliegtuigen op de vertrekroutes niet hoger wil laten vliegen dan ongeveer 600 meter (2000 voet) om kruisend vliegverkeer met Schiphol te mijden. En daar zit hem nu de kneep. Wetgeving verbiedt het overvliegen van natuurgebieden op minder dan 900 meter en om de Oostvaardersplassen te vermijden zal vaker voor de linksom route worden gekozen. Inderdaad hier gaan vogels voor de inwoners van Zeewolde. Maar ook de alternatieve routestructuur zal veel overlast geven doordat vliegtuigen op hoogtes van 600 meter Zeewolde zullen passeren om de daling naar Lelystad Airport te gaan inzetten. De geoptimaliseerde uitvliegroutes komen dicht in de buurt van Zeewolde. De uiteindelijke uitvliegroute is van veel factoren afhankelijk (windsnelheden, windrichtingen, zwaarte vliegtuigen, maar ook commerciële belangen) en kan volgens luchtvaartdeskundigen uiteindelijk resulteren in minder scherpe bochten naar het Oosten en afwijkende routes naar het Zuiden waardoor de vliegroutes heel dichtbij of zelfs over onze dorpskern komen.
- Onderzoek van het adviesbureau Ecorys heeft aangetoond dat de voorspelde banengroei veel kleiner is dan verwacht. Bovendien gaan veel banen naar mensen die nu op Schiphol werken. De inschatting is dat de economische voordelen voor de provincie minimaal zijn en voor Zeewolde vrijwel te verwaarlozen.

‘Geen aan/uitvliegroutes boven de kern’

Standpunten

- De uitbreiding van Lelystad Airport mag alleen doorgang vinden als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - Vliegroutes moeten zo ver mogelijk verwijderd liggen van de kern.
 - De aanvliegroute die nu langs Zeewolde komen moet worden verlegd.
 - Voor de oostelijke uitvliegrichting en de alternatieve route voor de Oostvaardersplassen geldt dat zwaar vliegverkeer de bocht eerder in dient te zetten om uitwaaiing te voorkomen.
 - Vluchten moeten tussen 19.00 en 07.00 uur worden verboden.
 - Er moet een duidelijke klachtenprocedure komen.
 - Regelmatige controles om geluids- en stankoverlast te meten zijn noodzakelijk.
- Zolang aan bovenstaande voorwaarden niet is voldaan is Leefbaar Zeewolde tegen een verdere uitbreiding van Lelystad Airport.

5. NATUUR

Inleiding

Het begrip 'leefbaar' is veelomvattend en heeft raakvlakken met alle onderwerpen in dit programma. In dit deel beperken wij ons tot leefbaar in relatie met natuur. Hierbij denken wij aan:

- Bos en water dicht bij huis (recreatie).
- Sportmogelijkheden (fiets-, wandel- en ruitersporen in de natuur).
- Groen in de wijken (onder meer groenzones, opzet van wijken).

Knelpunten

- Hoe behouden wij de huidige bestaande en positief gewaardeerde (natuur) aspecten in onze leefomgeving?
- Hoe behouden wij het dorps karakter, de recreatiemogelijkheden en de natuurwaarden in Zeewolde die onder grote druk komen te staan door een eventuele groei?
- Een grote meerderheid van de politieke partijen in Zeewolde is voorstander van woningbouw in het G-gebied.
- Een belangrijk knelpunt is de dumping van (grof) vuil in de natuur.
- Het dorp kampt in toenemende mate met zwerfafval, zowel binnen als buiten de woonkern.
- Er is een lage frequentie van het ophalen van plastic afval. Bovendien geven de doorzichtbare plastic zakken een rommelig aanzicht. Ook scheuren de plastic zakken vaak waardoor het afval op straat komt te liggen.

Standpunten

- Bij een afweging tussen belangen die het milieu, de natuur en recreatie aangaan, zijn de volgende argumenten voor het milieu voor Leefbaar Zeewolde bepalend dan wel zwaarwegend.

'Handen af van het bos!'

- De bossen bij de sportvelden, manege, begraafplaats, Roode Schuur en RCN moeten behouden blijven. Deze bossen liggen op loop- en fietsafstand en zijn van groot belang voor de recreatieve mogelijkheden van de inwoners.
- Leefbaar Zeewolde wil dat het G-gebied een bosgebied blijft en heeft een plan opgesteld getiteld: *'Van G-gebied naar Ontmoetingsbos'* (www.leefbaarzeewolde.nl/ontmoetingsbos) Belangrijke kenmerken van dit ontmoetingsbos zijn de verbeterde toegankelijkheid, een weideheuvel, waterpartijen, en mooie padenstructuren die voor een prachtige natuurbeleving zullen zorgen (zie ook 2.1).

'Behoud de groene zones in het dorp!'

- Leefbaar Zeewolde pleit voor een ruime opzet van nieuwe wijken. Variatie in woningbouw met groene zones waarbij ook het element water betrokken moet worden.

Afval

- Tijdens deze collegeperiode heeft Leefbaar Zeewolde bereikt dat het aanbieden van het grof vuil in de milieustraat kosteloos is.
- Er dient onderzocht te worden of inzamelen van grof vuil aan huis kosteloos kan geschieden. Hiermee kan illegale dumping van grof vuil worden voorkomen.
- Leefbaar Zeewolde is voor een aparte klike waarin het plastic afval verzameld kan worden.

‘Let op de waterkwaliteit!’

- Leefbaar Zeewolde vindt dat de gemeente samen met andere verantwoordelijke overheden de waterkwaliteit in en om de kern en die van de randmeren dient te waarborgen.

‘Respecteer de natuur om ons heen!’

- De gemeente Zeewolde heeft een duidelijke verplichting voor het in stand houden van de Ecologische Hoofdstructuur. Leefbaar Zeewolde vindt dat deze gebieden dan ook op geen enkele wijze mogen worden aangetast, en waar mogelijk zelfs kunnen worden uitgebreid.
- Leefbaar Zeewolde wil dumping van grof vuil en afval in de natuur tegengaan door zowel de handhaving te verbeteren als ook de openstelling van de gemeentewerf voor afgifte van grof vuil uit te breiden naar een doordeweekse avond.
- Leefbaar Zeewolde is tegen een verdere betegeling van de groenstroken om de klike's neer te zetten. Een dergelijke inbreuk tast de natuurbeleving in het dorp aan.

‘Voorkom zwerfafval!’

- Leefbaar Zeewolde is voorstander van een degelijk programma om het zwerfafval te bestrijden. Veel gemeenten hebben reeds een goed plan waarin communicatie, voorzieningen, handhaving, participatie en reiniging de centrale begrippen zijn. Bovendien zijn er subsidieprogramma's waarmee zwerfafvalbeleid kan worden gefinancierd. Zeewolde kan van de expertise en subsidieprogramma's profiteren.

6. VOLKSGEZONDHEID

Inleiding

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid voor een gezonde leefomgeving, waarin de inwoners van Zeewolde kunnen vertrouwen op voldoende gezondheidszorgvoorzieningen. Ook in bestemmingsplannen en bij het afgeven van milieuvergunningen moet de volksgezondheid een bepalende rol spelen.

In het algemeen is de rol van de gemeente op dit gebied voorwaardenscheppend. De gemeente heeft een vertegenwoordiger in het bestuur van de GGD Flevoland

Met de aanleg van een woon-zorg zone in het centrum gaat een lang gekoesterde wens van Leefbaar Zeewolde in vervulling. Door het aanbieden van passende zorg kunnen senioren langer in het dorp blijven wonen

De decentralisatie van zorgtaken is een belangrijke nieuwe taak voor de gemeente.

Knelpunten

- Leefbaar Zeewolde heeft een gezonde leefomgeving hoog in haar vaandel staan. Het bedrijfsvestigingsbeleid moet erop gericht zijn te voorkomen dat (sterk) vervuilende industrie zich hier kan vestigen.
- Punt van zorg blijft de invloed van elektromagnetische velden (hoogspanningsleidingen en zendinstallaties) op de gezondheid van de omwonenden. We hebben hier te maken met twee specifieke aspecten. Enerzijds betreft dit de geplande hoogspanningsleiding die de provincie zal gaan doorkruisen. Anderzijds bestaat er nog steeds de mogelijkheid om UMTS masten in het dorp te plaatsen. Een voorbeeld is de UMTS mast op het kerkgebouw 'De Schuilhof'. Het kerkgebouw ligt nabij een woonwijk en twee basisscholen en de mast is geplaatst zonder medeweten of inspraak van omwonenden.
- De standplaats van de ambulance ver buiten de kern van Zeewolde blijft een knelpunt.
- De zorgvraag van recreanten draagt er aan bij dat de huidige praktijken in Zeewolde zwaarder belast worden dan men op basis van het patiëntenaantal zou verwachten. Zeker bij groei van het aantal inwoners ligt hier voor de toekomst een punt van aandacht.
- Beschikbaarheid van huisartsen is een probleem. De huisartsenpost in Harderwijk is niet optimaal voor Zeewolde.
- Een groeiende zorgvraag legt extra druk op de gemeenschap en vraagt de nodige aandacht van de overheid en de burgers
- De decentralisatie van zorgtaken kan nog steeds niet goed worden ingevuld door het gebrek aan informatie over verantwoordelijkheden en financiën vanuit Den Haag.
- Bij de invoering van de decentralisatie is de gemeente verantwoordelijk voor de wijze waarop deze taken worden ingevuld.

Standpunten

'Een gezond milieu hoort bij Zeewolde!'

- Leefbaar Zeewolde zal haar inspanningen voortzetten om alleen schone bedrijven een kans te geven zich in Zeewolde te vestigen.
- Tevens zal Leefbaar Zeewolde aandacht blijven vragen voor ontwikkelingen en onderzoek ten aanzien van de invloed van elektromagnetische velden op de gezondheid. In de woonwijken

moet uit voorzorg worden voorkomen dat transformatorstations en GSM/UMTS-zendmasten te dicht in de buurt van woningen worden geplaatst.

‘Zonder gemeentelijke steun komt de ambulance vaak te laat!’

- De planning is om de ambulance weer in het dorp te stationeren. Leefbaar Zeewolde zal zich blijven inzetten om de ambulance ook daadwerkelijk voor het dorp te behouden.

‘Leefbare gezondheidszorg: op peil houden van gezondheidszorgvoorzieningen!’

- Het aanbod in de eerstelijnsgezondheidszorg is een punt van aandacht. Leefbaar Zeewolde pleit ervoor om samen met betrokken partijen een inventarisatie te maken waarmee beleid kan worden gemaakt. De gemeente dient een faciliterende rol te spelen in de huisvesting van zorgaanbieders waaraan een duidelijke behoefte is.
- Leefbaar Zeewolde vindt, met het oog op de vergrijzing, dat de gemeente de regierol moet blijven voeren waar het om zorg gaat. De gemeente moet de verbinder zijn tussen de actoren in het veld van de zorg, het Zorgkantoor, de verzekeringsmaatschappijen en de klant, zodat deze zorg in Zeewolde op een hoog niveau kan worden aangeboden.
- Bereikbaarheid van de huisartsenpost in Harderwijk moet worden verbeterd door, bijvoorbeeld, een taxi op afroep beschikbaar te stellen.
- Leefbaar Zeewolde is van mening dat een pro-actieve houding ten aanzien van de decentralisatie noodzakelijk is om zowel op bestuurlijke, politieke en maatschappelijke niveaus voorbereid te zijn op de nieuwe taken.
- Leefbaar Zeewolde vindt dat bij klachten die optreden bij de uitvoering van de decentralisatietaken een onafhankelijke beoordeling door bijvoorbeeld een ombudsman gewenst is.

7. MILIEU

Inleiding

Onder het begrip milieu verstaan wij de ecologische en fysieke leefomgeving waarin het menselijk leven mogelijk is. In dit hoofdstuk zullen we het milieubeleid vooral bekijken in relatie tot een duurzaam gebruik van energiebronnen en de vestiging van bedrijven die een negatieve impact op het milieu kunnen hebben.

De gemeente heeft een speciale verantwoordelijkheid om energie in de publieke ruimte op een duurzame manier te exploiteren. Daarbij moet worden aangetekend dat de beperkte voorraad fossiele brandstoffen ons dwingt om alternatieve energiebronnen te ontwikkelen om voor onze kinderen en kleinkinderen een zelfde welvaartsniveau te kunnen bereiken. Het gebruik van fossiele brandstoffen heeft mogelijk ook een negatief effect op de opwarming van de aarde.

Schaliegas is een natuurlijk gas dat diep in de bodem opgesloten zit in gesteente. Dit gas is dan ook zeer moeilijk te winnen. Er moeten technieken als horizontaal boren en fracking (hydraulisch kraken) worden gebruikt. Hierbij worden grote hoeveelheden water met chemische toevoegingen en zand onder hoge druk in het gesteente geperst. Dit breekt de structuur in de ondergrond waardoor het gas vrijkomt en kan worden gewonnen.

Volgens de Algemene Plaatselijke Verordening (APV, artikel 2) moeten honden op de meeste plekken in Zeewolde aangelijnd zijn en is poepen niet toegestaan, tenzij de ontlasting direct wordt opgeruimd.

Knelpunten

- Leefbaar Zeewolde is een voorstander van het gebruik van groene energie in de gemeente, maar vindt dat de huidige opstelling van de windmolens het aanzicht van het landschap ernstig aantast. Er is een ontwikkeling in gang gezet door de provincie voor minder molens van een grotere omvang.
- Het gebruik van het duurzaam geproduceerd biogas is nog niet beschikbaar voor de meeste huishoudens. De beschikbaarheid neemt toe door de verdere ontwikkeling van de polderwijk maar het zou nog meer moeten zijn.
- Het elektriciteitsbeheer van de straatverlichting is nog niet echt efficiënt. Er wordt gewerkt aan verbeteringen maar deze ontwikkelingen zouden sneller moeten gaan.
- Hondenpoep in de wijken is een grote ergernis voor veel inwoners. Het handhaven kan beter.
- De centrale overheid overweegt zoeken naar en het winnen van schaliegas op grote schaal toe te staan. Dit terwijl de eventuele negatieve effecten op het milieu zoals achteruitgang van de kwaliteit van het grondwater en mogelijke verzakking van de bodem onvoldoende onderzocht zijn. Er wordt door voorstanders van schaliegaswinning meer naar de economische voordelen gekeken dan naar de gevolgen voor het milieu op de lange termijn.

Standpunten

'Energiezuinig is goed voor het milieu en voor de portemonnee!'

- Leefbaar Zeewolde is een voorstander van de productie en het gebruik van biogas, waarbij de mensen wel een individuele keuze moeten kunnen maken. Verder moeten de kosten van het biogasverbruik in een reële verhouding staan tot het gebruik van conventionele energiebronnen.
- Leefbaar Zeewolde is voor een energiezuinig beheer van de straatverlichting, energiebesparingen in het gemeentehuis en van de gemeentelijke diensten. De laatste jaren zijn de mogelijkheden voor energiezuinige LED-verlichting sterk toegenomen. Indien mogelijk wil Leefbaar Zeewolde dat er zo snel mogelijk wordt overgeschakeld naar deze vorm van energiezuinige straatverlichting.
- Vaak geldt bij milieubesparende maatregelen dat de kosten voor de baten uitgaan. De praktijk wijst echter uit dat investeringen in energiebesparing op een redelijke termijn kunnen worden terugverdiend.
- Leefbaar Zeewolde pleit voor het plaatsen van afvalbakken op strategische plaatsen in de wijken van Zeewolde. In juni 2013 is een motie van Leefbaar Zeewolde aangenomen die het college verzoekt met een voorstel en een financieel dekkingsplan te komen.
- Leefbaar Zeewolde is voor verbeterde handhaving van de hondenkaart die aangeeft waar honden kunnen worden uitgelaten.

'Laat schaliegas ons milieu niet kraken'

- Op dit moment zijn er geen concrete plannen om proefboringen te verrichten op het grondgebied van Zeewolde. Desondanks wil Leefbaar Zeewolde een duidelijk standpunt innemen; boren naar schaliegas en de uiteindelijke winning hiervan op het grondgebied van Zeewolde kan alleen plaatsvinden nadat gedegen onderzoek heeft uitgewezen dat er geen risico's zijn voor het milieu en onze leefomgeving.

8. ONDERWIJS

Inleiding

Onderwijs is een belangrijk onderwerp in Zeewolde. Door de demografische opbouw van Zeewolde zijn veel inwoners direct of indirect bij het onderwijs betrokken. Zeewolde biedt voortgezet onderwijs met diverse mogelijkheden: VMBO met theoretische en praktische leerwegen, onderbouw HAVO en VWO. Het is dan ook verheugend dat vele kinderen voortgezet onderwijs kunnen volgen in het dorp.

De gemeente heeft een specifieke verantwoordelijkheid voor goede en voldoende huisvesting van het onderwijs.

Knelpunten

- Voor verdere uitbreiding van het middelbaar onderwijs, bovenbouw HAVO-VWO, een verdere uitbreiding VMBO met praktische leerwegen ontbreken momenteel de wettelijke mogelijkheden.
- Het volwassenenonderwijs is heel succesvol en zou in de toekomst mogelijk willen uitbreiden. Zijn hier voldoende middelen voor beschikbaar?
- Vanaf 1 augustus 2014 moeten scholen een passende onderwijsplek geven aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Deze plek moeten zij zo dichtbij mogelijk creëren. Daarnaast wordt de gemeente verantwoordelijk voor jeugdhulp. Deze hulpvragen kunnen naast elkaar bestaan.
- Luchtkwaliteit in de scholen blijkt vaak niet aan de normen te voldoen. Dit is een punt van zorg.

Standpunten

- Leefbaar Zeewolde wil dat er een onderzoek naar stagemogelijkheden voor leerlingen met praktische leerwegen VMBO wordt gestart. Gezien het huidige economische klimaat in relatie tot het aanwezige bedrijfsleven (logistieke bedrijven, ICT, zorg, etc.) dient de gemeente dit onderzoek voortvarend ter hand te nemen.

‘Meer mogelijkheden voor volwassenenonderwijs’

- Het volwassenenonderwijs, zoals zich dat thans ontwikkelt in de Flevo Academie in de Levant, dient ruimte en voldoende middelen te krijgen en verder gestimuleerd te worden.

‘De gemeente dient er voor te zorgen dat er aan de start van ieder schooljaar voldoende schoollokalen beschikbaar zijn!’

- Bij nieuwbouw voor scholen moet waar mogelijk multifunctioneel worden gebouwd. Deze ruimtes zijn dan breed inzetbaar zijn en kunnen optimaal worden gebruikt. Het is daarom verheugend dat in de Polderwijk twee nieuwe schoolgebouwen zijn gebouwd die geschikt zijn voor multifunctioneel gebruik.
- Bij multifunctioneel denkt Leefbaar Zeewolde onder andere aan het gebruik voor: buitenschoolse opvang, gezondheidszorg, muziekonderwijs, jongerenwerk, 2e kans onderwijs, volwassenenonderwijs, cursussen of seniorenclubs.
- Passend onderwijs. Scholen moeten er voor zorgen dat kinderen die hulp nodig hebben deze hulp en onderwijssteuning zo dicht mogelijk bij huis kunnen krijgen. Een goede samenwerking tussen scholen onderling en met de gemeentelijke jeugdzorg is gewenst om zo efficiënt en effectief mogelijk de hulp te verlenen. Dit sluit aan bij het streven om de hulp beter te coördineren.

- Luchtkwaliteit in scholen moet regelmatig worden gemeten. Waar nodig moeten passende maatregelen de kwaliteit van de lucht verbeteren.

9. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE

9.1 Cultuur

Inleiding

Cultuur omvat zowel de kunstbeleving als de ontwikkeling van kunstzinnige activiteiten in Zeewolde. Het dorp kent verschillende lokaal actieve kunstenaars.

Het sociale klimaat van onze bevolking biedt kansen voor verdere ontwikkeling van kunst- en cultuurbeleving.

De Levant en de Verbeelding (Figuur 4) zijn locaties die uitstekende podia vormen voor kunstbeoefening en kunst performance. De Verbeelding wordt momenteel gebruikt voor diverse culturele activiteiten die worden georganiseerd door een lokale stichting. Deze stichting krijgt hiervoor subsidie van de gemeente.

Knelpunten

- Het toekomstig gebruik van De Verbeelding als platform voor culturele activiteiten.

Standpunten

‘Steun culturele voorzieningen als er voldoende draagvlak is onder de inwoners!’

- Bij de ontwikkeling van culturele activiteiten willen we met name kunstenaars uit Zeewolde uitnodigen om hieraan deel te nemen.
- Leefbaar Zeewolde wil culturele activiteiten die toegankelijk zijn voor een breed publiek, financieel ondersteunen. Te denken valt aan bijvoorbeeld muzikuitvoeringen, toneel en tentoonstellingen.
- Leefbaar Zeewolde vindt dat cultuur, waaronder muziek, een belangrijk onderdeel kan zijn in de ontwikkeling van jongeren.
- Leefbaar Zeewolde is voor een regelmatige evaluatie van de stichting die de activiteiten in de Verbeelding organiseert.

Figuur 4. Paviljoen De Verbeelding

9.2 Sport

Inleiding

Sport is een zeer belangrijk onderwerp in Zeewolde; bijna iedereen is wel direct of indirect betrokken bij een sportactiviteit of de organisatie daarvan.

Knelpunten

- Zeewolde mist nog een aantal sportvoorzieningen, zoals een atletiekbaan.
- De parkeergelegenheid bij de voetbalclub en sporthal De Horst is op speeldagen te beperkt voor bezoekers en leden.
- De overvloedige groei van waterplanten in het Wolderwijd is een serieuze belemmering voor de watersport en recreatie

Standpunten

- Leefbaar Zeewolde vindt dat het sportbeleid moet streven naar een zo breed mogelijk aanbod van sportactiviteiten, die voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk moeten zijn.

‘Leefbaar Zeewolde staat voor recreatie en sport!’

- Leefbaar Zeewolde wil dat de gemeente tijdig afspraken maakt met sportverenigingen en een faciliterende rol speelt om sportactiviteiten mogelijk te maken en te bevorderen. Onderhoud van de sportvoorzieningen is in principe de verantwoordelijkheid van de sportvereniging. Een duidelijk beleid dient ervoor te zorgen dat alle sportverenigingen op de hoogte zijn van de verdeling van de subsidies.

‘Voldoende sportaccommodaties!’

- Leefbaar Zeewolde vindt dat daar waar nodig de sportaccommodaties voor zowel binnen- als buitensporten moet worden uitgebreid. Er moet een integrale planning komen voor het in ontwikkeling brengen van gebieden die hiervoor de bestemming hebben of die deze bestemming kunnen krijgen. Daarbij moeten ook de mogelijkheden in de Polderwijk voor een apart sportterrein worden meegenomen.
- De sportraad moet een leidende rol spelen bij de ontwikkeling van het integrale sportplan.
- Leefbaar Zeewolde vindt dat de ontwikkeling van een nieuwe sportzaal in de Polderwijk zo spoedig mogelijk moet starten.
- De behoefte aan uitbreiding bij de sportverenigingen moet regelmatig worden getoetst; mogelijkheden voor een atletiekbaan moeten nader worden onderzocht.
- Leefbaar Zeewolde vindt dat de mogelijkheden voor parkeergelegenheid nabij sportvelden moet worden uitgebreid (zie plannen Ontmoetingsbos) en de alternatieve parkeerlocaties duidelijker moeten worden aangegeven.
- Leefbaar Zeewolde is van mening dat de gemeente het ‘maaien’ van waterplanten die watersport en recreatie belemmeren actief bij de verantwoordelijke instanties onder de aandacht moet blijven brengen.

9.3 Recreatie

Inleiding

De grote verscheidenheid aan natuur om ons heen maakt Zeewolde aantrekkelijk voor recreanten. Zeewolde heeft nu al verschillende toeristische verblijfsaccommodaties zoals de Eemhof, RCN en de diverse andere kampeerterreinen. Ook nieuwe ontwikkelingen dienen zich aan. In de afgelopen raadsperiode is daar ook de ontwikkeling van Scouting Nederland gekomen die een 50 ha ten zuiden van de Gelderse Slenk gaat bezetten. De druk op Flevoland - en dus ook op Zeewolde - om het toerisme verder te bevorderen en zo de Veluwe te ontlasten, zal in de nabije toekomst alleen nog maar toenemen.

Zeewolde heeft in De 'Blauwe Diamant' een uniek project waarbij door een vaarroute met sluis het Wolderwijd (via het Horsterwold, de Polderwijk en Trekkersveld III) verbonden wordt met de Hoge Vaart. Zo wordt het mogelijk om vanuit Almere of Harderwijk een 'rondje' Zeewolde te varen en te genieten van de natuur, de weidsheid en de rust van onze gemeente.

Knelpunten

- Bij recreatie en toerisme spelen diverse belangen, waaronder:
 - het belang van inwoners bij recreatiemogelijkheden;
 - het belang van natuur om de natuurwaarde, maar ook het belang van de natuur als recreatiegebied;
 - het belang van ondernemers (winkels, campings en dergelijke);
 - het belang van de gemeente (toeristenbelasting).
 - Het belang van scouting Nederland.
- Er zit een belangrijk knelpunt tussen de (financiële) belangen van ondernemers en de gemeente aan de ene kant, en het (recreatieve) belang van inwoners en natuurwaarden aan de andere kant.
- De impact van de verkeersbewegingen en het gebruik van het terrein en het water bij grootschalige evenementen is een punt van zorg.
- Dit geldt bijvoorbeeld voor de jaarlijkse grootschalige bijeenkomst die Scouting Nederland organiseert.
- Toerisme heeft enerzijds een positieve invloed op het aanbod van winkels en horeca, maar anderzijds zorgt toerisme ook voor extra druk op de beschikbaarheid van voorzieningen als medische zorg, grotere drukte in winkels en minder beschikbare parkeerplaatsen in het centrum.

Standpunten

- Leefbaar Zeewolde wil de juiste balans vinden tussen de diverse belangen (inwoners, economie en dorps karakter).
- Leefbaar Zeewolde maakt zich zorgen over drukte, verkeersstromen en parkeeroverlast als gevolg van toerisme en de consequenties hiervan voor de rust, ruimte en natuur van Zeewolde. Dat is wat ons betreft de reden dat wij er in Zeewolde geen grootschalige recreatie bij willen.
- De Blauwe Diamant moet zo snel mogelijk worden afgemaakt waarbij Leefbaar Zeewolde zich rekenschap geeft van de veranderde financiële omstandigheden, maarook hier mag het de burger geen extra geld kosten.
- Leefbaar Zeewolde maakt daarom onderscheid tussen recreatie door of voor de inwoners en niet-inwoners. De dorpskern met haar (toekomstige) terrassen en horecagelegenheden, maar

ook de stranden van Zeewolde zijn ingericht voor dagrecreatie. Verblijfsrecreatie (toerisme) zal vooral buiten de dorpskern van Zeewolde moeten plaatsvinden.

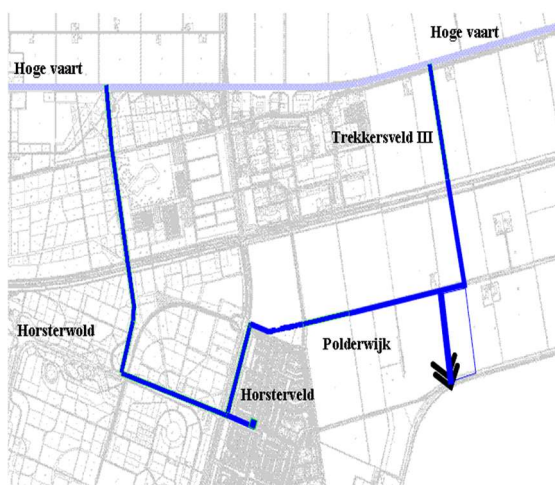
- Leefbaar Zeewolde wil op de reeds aanwezige mogelijkheden voor verblijfstoerisme zoals kampeerterreinen en bungalowparken geen ontwikkelingen die leiden tot permanente bewoning.
- Leefbaar Zeewolde wil de (kleinschalige) recreatiemogelijkheden voor de inwoners bij en in het dorp bevorderen. Wat ons betreft hebben ook de inrichting en bebouwingsdichtheid van wijken een directe invloed op de recreatiemogelijkheden dicht bij huis. Het is daarom verheugend dat de recreatieve mogelijkheden van de Aanloophaven verder tot ontwikkeling worden gebracht.
- Scouting Nederland moet met het organiseren van de evenementen zorg dragen dat de verkeersveiligheid en de doorstroming van het verkeer niet wordt belemmerd. Bij het aanwijzen van de parkeerplaatsen moeten de recreatieve functies van de gebieden niet worden aangetast.
- Scouting Nederland moet de komende jaren in nauw overleg met de gemeente de grootschalige evenementen plannen en daarbij rekening houden met de kernwaarden van ons dorp: rust ruimte en natuur.

‘Een mooier strand!’

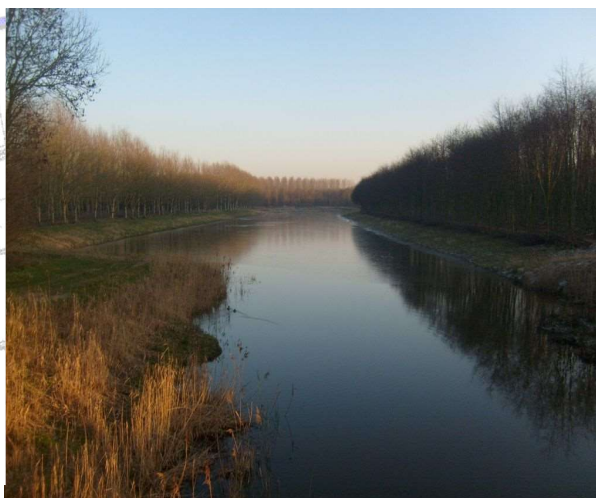
- Het huidige strand wordt veelvuldig gebruikt voor allerlei recreatieve doeleinden. Het is een van die plekken die Zeewolde leuk en aantrekkelijk maken. De afgelopen raadsperiode is er veel werk verricht om het strand nog attractiever te maken. De resultaten zijn erg goed.
- Leefbaar Zeewolde wil de recreatiemogelijkheden van het strand verder optimaliseren, zodat nog meer inwoners er gebruik van kunnen maken. Leefbaar Zeewolde onderschrijft in grote lijnen de in de ‘Kustzonevisie’ vastgelegde uitgangspunten.
- De ontwikkeling van het ‘Ontmoetingsbos’ zou een waardevolle recreatieve functie binnen Zeewolde moeten krijgen. Niet alleen geeft het Ontmoetingsbos gelegenheid voor een uitje van het gezin, er is ook volop de gelegenheid om te sporten (mountainbiken, paardrijden, joggen) en van de natuur te genieten.
- Als onderdeel van de recreatie ziet Leefbaar Zeewolde ook het fenomeen kamperen bij de boer wat op enkele plekken is toegestaan en wat bijdraagt aan een vitaal platteland.
- Leefbaar Zeewolde is voor een kleinschalige recreatieve functie van de stranden in en rondom Zeewolde

‘De Blauwe Diamant, een parel voor Zeewolde!’

- De Blauwe Diamant (Figuur 5) biedt ongekennde mogelijkheden voor het plaatselijk recreëren. Gedacht kan worden aan een kanoverhuurbedrijf, fluisterboten en horecagelegenheden. Een vereiste is wel dat alle voorzieningen aan de oevers van de Blauwe Diamant een harmonieus geheel met de natuur vormen (zie Figuur 6) en zorg dragen voor een schoon milieu.
- Leefbaar Zeewolde is voor een zo spoedig mogelijke voltooiing van de Blauwe Diamant en het aanleggen van een sluis die een verbinding met het Wolderwijd mogelijk maakt.

Figuur 5. Vaarroute Blauwe Diamant

Figuur 6. Groenewoudse Tocht. Onderdeel van de Blauwe Diamant.

10. VEILIGHEID

Inleiding

Een leefbaar dorp is een veilig dorp. Veiligheid heeft vele gezichten: veiligheid op straat, veiligheid in het verkeer en de veiligheid van het milieu. Veiligheid gaat iedereen aan en is een duidelijke overheidstaak. Veiligheid hangt niet alleen af van de politie maar vraagt een betrokkenheid en inzet van diverse partijen. Volgens de rapportages gaat het goed met de veiligheid in Zeewolde, maar het blijft zaak de vinger aan de pols te houden.

Knelpunten

- Er komen vaak klachten bij Leefbaar Zeewolde binnen dat de politie slecht bereikbaar is en daarom vaak niet snel ter plekke.
- De nieuwe (landelijke) organisatie van de politie kan leiden tot een verminderde aandacht voor Zeewolde.
- Steeds weer horen we van de inwoners van Zeewolde dat de opnamebereidheid door politie van de aangiftes te wensen over laat.
- De hoge snelheden van gemotoriseerd verkeer in het dorp, veroorzaken levensgevaarlijke situaties. Hier ligt onder andere een probleem van handhaving.
- Vandalisme en vernieling van persoonlijke en publieke eigendommen komt veel voor.
- Vooral oudere inwoners voelen zich regelmatig onveilig in het centrum door het samenscholen van opgeschoten jongeren.
- Er is, ondanks het verbod, nog steeds overlast van fiets- en bromfietsverkeer in het winkelcentrum.

Standpunten

‘Meer blauw op straat. Inwoners moeten zich veilig voelen op straat!’

- Leefbaar Zeewolde wil een zichtbare aanwezigheid van politie in Zeewolde.
- Op het gebied van handhaving moeten verbeteringen worden bereikt.
- Leefbaar Zeewolde wil dat de inwoners zich veilig voelen in ons dorp. Dit betekent ook een integrale aanpak van personen die problemen veroorzaken.

‘Veiligheid door sociale cohesie!’

- Leefbaar Zeewolde is voorstander van een permanent overleg met veiligheidspartners zolang dit gericht is op concrete aanpak, oplossingen en te nemen maatregelen. Het gemeentebestuur dient hierin een initiërende, coördinerende en sturende rol te hebben.
- Een leefbaar Zeewolde betekent ook dat inwoners zelf betrokken zijn om de sociale cohesie te verbeteren. Leefbaar Zeewolde wil dat de gemeente duidelijke initiatieven hierin ontplooit. De samenwerking tussen burgers en politie in het Burgernet is daarom een goede zaak.
- Leefbaar Zeewolde blijft via de periodieke Leefbaarheidsmonitor de veiligheidsbeleving van de inwoners meten, op grond waarvan het beleid kan worden vast- en bijgesteld.

‘Veiligheid op straat en in het verkeer!’

- Leefbaar Zeewolde meent dat de veiligheid op straat en in het verkeer verder verbeterd moet worden. Dat betekent:

- snelheidsremmende maatregelen in het dorp, vooral op de doorgaande wegen;
 - een goede ontsluiting van woonwijken;
 - extra aandacht en maatregelen voor fietsers, goed verlichte en overzichtelijke fietspaden;
 - veilige open speelplaatsen in elke wijk;
 - goede openbare straatverlichting op iedere plaats;
 - extra aandacht en maatregelen voor ouderen en minder validen.
- Leefbaar Zeewolde vindt dat het naleven van verkeersregels in dienst moet staan van de veiligheid van de weggebruikers.

‘Centralisatie van de politie-organisatie mag niet leiden tot minder aandacht voor Zeewolde!’

- De ontwikkelingen om de politie landelijk te organiseren mag niet ten koste gaan van de basiseenheid Zeewolde.

‘Iedere aangifte telt!’

- Leefbaar Zeewolde is van mening dat indien een burger aangifte wil doen van een misdrijf, dit nooit moet leiden tot discussie. Hierbij dient in ogenschouw te worden genomen dat aangiftes ook digitaal kunnen worden gedaan.

11. ECONOMISCHE ACTIVITEITEN

Inleiding

De economische activiteiten in Zeewolde kunnen worden onderverdeeld in de volgende groepen:

- Bedrijven
- Detailhandel (winkels)
- Recreatie en Toerisme

Deze groepen kennen verschillende belangen en knelpunten met betrekking tot het beleid van de gemeente.

Knelpunten

- **Detailhandel (winkels)**
Door veranderend gedrag van consumenten, versterkt door het economisch klimaat van de laatste jaren, loopt het aanbod van winkels sterk terug. Ook de diversiteit van het aanbod heeft te leiden onder deze ontwikkeling.
- De winkels in het centrum hebben te maken met hoge huurlasten wat wordt veroorzaakt door het monopolistische gedrag van enkele ontwikkelaars.
- **Internet detailhandel (webshops en e-commerce)**
De laatste jaren is het winkelen via het Internet in een stroomversnelling gekomen. Deze trend zet sterk door. Dit heeft grote gevolgen voor de traditionele detailhandel, ook in Zeewolde. Een nieuwe trend is dat internet detailhandelaren hun activiteiten willen uitbreiden en combineren met een zogenaamde stenen winkel, vaak op een bedrijventerrein. Knelpunten hierbij zijn oneerlijke concurrentie met betrekking tot de (huur)lasten en de bepalingen in de bestemmingsplannen op deze bedrijventerreinen.
- **Recreatie en Toerisme**
Bedrijven in deze branche leggen een grote druk op de natuurwaarden in de omgeving. Ook door de aanwezigheid van veel verblijfsrecreanten staat er druk op bepaalde voorzieningen in Zeewolde. Met name de eerstelijnsgezondheidszorg kan deze extra piek niet altijd aan.

Standpunten

Bedrijven

'Trek bedrijven aan met passende werkgelegenheid voor Zeewoldenaren!'

- Bij promotie van de bedrijventerreinen moet goed worden gekeken welke soort bedrijven we graag naar Zeewolde willen halen en daar specifiek op promoten. Leefbaar Zeewolde wil een acquisitiebeleid ontwikkelen om schone bedrijven naar Zeewolde te halen die werkgelegenheid bieden passend bij de beroepsbevolking van Zeewolde. Leefbaar Zeewolde kiest voor kwaliteit en niet voor kwantiteit.
- Dat Zeewolde tot MKB-vriendelijkste gemeente van Flevoland is uitgeroepen bewijst dat het aantrekken en de serviceverlening naar het midden en klein bedrijf goed is georganiseerd.
- De afgelopen jaren is hard gewerkt om nieuwe bedrijventerreinen te ontwikkelen na jaren van grote schaarste. Leefbaar Zeewolde is van mening dat aanbod en vraag op dit moment goed in balans zijn.

Detailhandel (winkels)

- Het centrum is het kloppend hart van Zeewolde. Leefbaar Zeewolde is van mening dat de gemeente voorwaardenscheppend moet zijn om mede te bewerkstelligen dat het hart in de toekomst blijft kloppen. Een goed voorbeeld hiervan is de BIZ regeling (Bedrijven Investeringszone) welke in december 2010 is afgesloten.
- De ontwikkeling van het Woonzorgcentrum in het laatste te ontwikkelen deel van het centrumgebied past in de afnemende vraag naar traditionele detailhandel. Het bijbouwen van extra vierkante meters winkelloppervlak in het centrum zal alleen leiden tot (meer) leegstand.
- Gezien de te verwachten negatieve gevolgen voor de parkeerdruk op de woonwijken rond het centrum is Leefbaar Zeewolde tegenstander van het heffen van parkeergelden in het centrum.
- De ontwikkeling van Perifere detailhandel in de Polderwijk moet niet leiden tot (oneerlijke) concurrentie van de winkels in het dorp.
- Leefbaar Zeewolde is van mening dat (online) detailhandelsbedrijven alleen thuishoren op bedrijventerreinen als zij vanuit hun fysieke locatie niet direct leveren aan particulieren.
- Bij de selectie van ondernemers voor de Perifere Detailhandel in de Polderwijk moeten ondernemers die zich reeds in het dorp hebben gevestigd een voorkeurspositie krijgen.
- Leefbaar Zeewolde pleit voor de vestiging van een buurtsuper in de Polderwijk. Wel moet vooraf met inwoners worden overlegd over de meest wenselijke opties.
- Leefbaar Zeewolde is voor een onderzoek naar het eventueel monopolistisch gedrag van de eigenaren van de winkelpanden.
- De nieuwe winkeltijdenwet zal leiden tot een visiedocument. Leefbaar Zeewolde vindt het belangrijk dat de positie van de zelfstandige winkelier en de positie van de werknemers in de branche worden meegewogen.

Recreatie en Toerisme

- Leefbaar Zeewolde is voorstander van kleinschalige en hoogwaardige recreatieve voorzieningen in en direct bij de kern, met name gericht op de dorpsbewoners.
- Leefbaar Zeewolde wijst grootschalige recreatievoorzieningen af indien deze een onevenredige belasting voor de dorpskern en haar voorzieningen veroorzaken. Vanwege de reeds aanwezige grootschalige verblijfsrecreatie (o.a. de Eemhof en Scouting Nederland), is Leefbaar Zeewolde uiterst terughoudend met nieuwe ontwikkelingen op dit gebied.
- Kleinschalige recreatieve ontwikkelingen als minicampings bij boerderijen kunnen - tegen nader te bepalen voorwaarden - worden toegestaan. Natuur en het milieu mogen hierdoor niet worden aangetast en de druk op de voorzieningen in Zeewolde mag niet onevenredig worden verhoogd.
- De ontwikkeling van Aanloophaven tot gezinshaven moet een aanwinst voor ons dorp worden. Kleinschalige ontwikkeling van het Noordereiland met een horecagelegenheid en verdere uitspanningen nabij en op de haven moeten voor de nodige levendigheid zorgen.
- De vestiging van het nationale Scoutingterrein bij de Erkemedeweg mag niet leiden tot verkeersoverlast en schade aan de natuur bij grote evenementen. De wandel- en fietspaden in het gebied dienen vrij toegankelijk te blijven.

12. FINANCIEEL, ECONOMISCH EN SOCIAAL BELEID

Een leefbare samenleving wordt mogelijk gemaakt door de lusten en lasten met elkaar te delen. De gemeentelijke overheid heeft hier een belangrijke taak in, maar moet tegelijkertijd ook beseffen dat een groot gedeelte van de inkomsten wordt opgebracht door de inwoners.

‘Naar een andere samenleving’

We staan aan de vooravond van grote veranderingen in onze samenleving. Veel nieuwe taken en verantwoordelijkheden op het gebied van welbevinden worden overgedragen aan het lokale bestuur. Deze overheveling van nieuwe taken naar de lokale overheid gaat gepaard met grote bezuinigingen. Daarom zal het lokale bestuur meer prioriteit moeten leggen bij de daadwerkelijke vraag en behoeften van de inwoners. Hierbij kunnen de inwoners actief worden betrokken. Niet meer het aanbod van de welzijnsorganisaties en instellingen is bepalend, maar de vraag of behoefte van onze inwoners

Knelpunten

- Door zorgvuldig beleid in de afgelopen vier jaar staat Zeewolde er relatief goed voor. Er is een stevige reserve opgebouwd waardoor tegenslagen kunnen worden opgevangen. Ontwikkelingen van buitenaf zullen echter onvermijdelijk leiden tot ombuigingen en mogelijk zelfs bezuinigingen. Beleid vanuit Den Haag om taken van de centrale overheid over te hevelen naar de lagere overheden, de financieel-economische problemen van de laatste jaren en teruglopende inkomsten uit de grondexploitatie zullen in de komende jaren ook in Zeewolde voelbaar worden.
- Ook de gemeente Zeewolde zal er in de komende tijd niet aan ontkomen dat er flink moet worden ingegrepen in de uitgaven. De Zeewolder gemeenschap zal, volgens de huidige inzichten, hiervan de gevolgen moeten dragen.

Standpunten

‘Geef niet meer uit dan er in de knip zit!’

- Zeewolde zal zware beslissingen moeten nemen die een grote impact zullen hebben op de hele samenleving. De centrale overheid laat Zeewolde in de kou staan. Er worden steeds meer taken naar de gemeente gedelegeerd terwijl er minder geld door de overheid wordt uitgekeerd om die adequaat uit te voeren. In de afgelopen bestuursperiode is er een gedegen financieel beleid gevoerd waardoor Zeewolde een goede en gezonde basis heeft om de uitdagingen in de komende jaren het hoofd te bieden.
- Leefbaar Zeewolde wil ervoor zorgen dat de gevolgen van ombuigingen en eventueel noodzakelijke bezuinigingen zo beperkt mogelijk blijven.
- Leefbaar Zeewolde ondersteunt het streven van het college om de burgers en het maatschappelijke middenveld in een vroeg stadium bij eventuele bezuinigingen te betrekken.
- De leefbare ‘dorpse’ samenleving die wij voor ogen hebben behelst meer dan alleen het optellen en aftrekken van economische factoren. Als basis hiervoor zien wij dan ook een goede, toegankelijke en duidelijke onderbouwde begroting, gebaseerd op realistische verwachtingen.
- Leefbaar Zeewolde vindt het logisch dat de lasten eerlijk worden verdeeld en dat gebruikers van overheidsdiensten hier een marktconforme vergoeding voor betalen.
- Belastinggeld dat opgebracht wordt door Zeewoldenaren dient in Zeewolde geïnvesteerd te worden en niet in landelijke thema's van de grote landelijke partijen.
- Leefbaar Zeewolde wil een efficiënte ambtelijke organisatie waar zorgvuldig en verantwoordelijk met het geld wordt omgegaan.

- Leefbaar Zeewolde wil een leefbare samenleving die is gebaseerd op een financieel gezonde situatie waarbij inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht zijn.
- Het leidende principe is dat een gezonde begroting er is voor de inwoners en de inwoners er niet zijn om de begroting gezond te maken. Met andere woorden: het sociale welzijn van de inwoners staat centraal bij het opstellen van het financieel-economisch beleid.

'Laat de woonlasten niet verder oplopen!'

- De gemeentelijke lasten in Zeewolde zitten ruim onder het landelijk gemiddelde. Leefbaar Zeewolde wil in ieder geval dat de woonlasten niet harder stijgen dan de landelijke cijfers, in principe niet meer dan de inflatiecorrectie.

'Een netwerk van maatschappelijke organisaties; in het belang van de hulpvrager'

- Leefbaar Zeewolde wil ervoor zorgen dat het opbouwen van het netwerk tussen alle organisaties, of deze nu uit de sport, cultuur, welzijnswerk of hulpverlening komen, zo snel mogelijk tot stand komt zodat de juiste ondersteuning aan de hulpvrager kan worden geboden.

'Sociale cohesie, betrokken en verbonden'

- Betrokkenheid of met andere woorden: sociale cohesie. Hiermee bedoelen wij de samenhang tussen mensen. Het gaat hierbij om de wijze waarop mensen in hun gedrag uitdrukking geven aan betrokkenheid bij hun gezin, familie, straat, buurt en dorp. Bij sociale cohesie is er de verbondenheid die men voelt met de directe omgeving. Deze verbondenheid uit zich ongeacht huidskleur, afkomst of maatschappelijke positie. Sociale cohesie bevat een duidelijk element van solidariteit met de minder sterken onder ons. Leefbaar Zeewolde ziet in deze sociale cohesie een onmisbaar element voor welbevinden en prettig wonen in Zeewolde. Het is fundamenteel voor een positieve en leefbare samenleving.

'Ook aandacht voor de arme kant!'

- Een leefbaar Zeewolde is er voor iedereen. Daarom zoekt Leefbaar Zeewolde het overleg met het sociaal-maatschappelijk veld om een beleid op te stellen dat aan onze uitgangspunten van een leefbare samenleving voldoet. Leefbaar Zeewolde zal de moed opbrengen de juiste keuzes te maken met als uitgangspunt: arm zijn is geen schande; geen zorg voor armen wel! Leefbaar Zeewolde wil activiteiten voor kinderen van de minst draagkrachtige gezinnen ondersteunen. Een vroegtijdig begin van deze ondersteuning kan bijdragen tot een gezond jeugdbeleid.

13. JONGERENBELEID

Inleiding

Zeewolde is rijk aan jongeren en het overgrote deel van onze jeugd doet het prima. Natuurlijk zijn er aandachtspunten en soms zelfs knelpunten.

Bijvoorbeeld, om de jongeren zich straks ook thuis te laten voelen in Zeewolde, zijn voorzieningen nodig die aansluiten bij de behoefte van de jeugd. Het activiteiten- en faciliteitenaanbod moet als het ware met hen mee groeien. Om de jongeren hun eigen plek binnen Zeewolde te geven moeten zij hun wensen en eventuele problemen kenbaar kunnen maken.

Leefbaar Zeewolde vindt het van groot belang om vooral samen te overleggen; dus niet over maar met de jongeren praten. Zo is bijvoorbeeld het instellen van de jeugdraad een uitstekend initiatief.

Van de jeugdinstellingen verwacht Leefbaar Zeewolde een proactief beleid, dat wil zeggen niet wachten tot er iemand langskomt maar er zelf op afgaan. Minder dogma's, flexibel blijven en inspelen op actualiteiten.

Er vindt momenteel een overgang plaats van de (jeugd)zorg van de landelijke en provinciale overheid naar zorg op gemeentelijk niveau. Dit is een grote operatie waarbij veel uitdagingen op het lokale bestuur afkomen. Een helder plan van aanpak, organisatiestructuur en voldoende financiële middelen zullen noodzakelijk zijn voor een succesvolle invoering.

Knelpunten

- Er is geen platform voor de oudere jeugd om hun wensen onder de aandacht van de politiek te brengen.
- Er zijn diverse leeftijdsgroepen jongeren en per leeftijdsgroep mogelijk diverse stromingen. Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat de wensen en problemen van deze groepen bekend worden bij de politiek en hulpverlening?
- Er is geen duidelijk inzicht in de behoefte aan jongerenhuisvesting.
- Op het gebied van jeugdzorg moeten de gemeenten in drie jaar tijd 15% besparen op het huidige landelijke budget. Op het gebied van verzorging en dagbesteding is dit een kwart en op het gebied van huishoudelijke hulp meer dan de helft van het huidige landelijke budget. Dit is een heel zware opgave!
- Hoe kunnen wij de behoefte van de jeugd zo goed mogelijk in beeld krijgen zodat de juiste hulp op het juiste moment kan worden aangeboden?
- Vanaf 1 januari 2015 wordt de gemeente verantwoordelijk voor alle hulp aan jongeren, niet alleen preventief maar ook de zwaarste jeugdzorg.
- Hoe kunnen we kinderen en jongeren die in problemen komen en buiten de boot dreigen te vallen een helpende hand bieden?

'Laat de jeugd zijn zegje doen'

Standpunten

'Met jongeren praten in plaats van over hen'

- De Jeugdraad (samengesteld uit de groepen 7 en 8 van de basisscholen) moet in stand worden gehouden.
- Leefbaar Zeewolde is er voorstander van om in samenwerking met De Levant en Oriënt een jongerenraad te vormen die wordt samengesteld uit de klassen 1 t/m 3 van het voortgezet onderwijs.
- Ook de niet meer schoolgaande jongeren moeten de mogelijkheid krijgen hun stem op gestructureerde wijze te laten horen aan de politiek.
- Leefbaar Zeewolde vindt dat het jeugdbeleid één van de prioriteiten van het gemeentelijk beleid moet zijn. Dit beleid moet vooral gericht zijn op ontwikkeling (leren), kansen en mogelijkheden en niet alleen op het beheersen van onrust en problemen.
- Leefbaar Zeewolde wil samen met jongeren en ouders activiteiten ontwikkelen die aantrekkelijk zijn voor de jongeren.

'Laagdrempelige toegang en samenwerking vormt de basis voor goede jeugdzorg'

Leefbaar Zeewolde is van mening dat de gemeentelijke jeugdzorg alleen kan slagen als aan een aantal basisvoorwaarden wordt voldaan. Er dient vanuit de gemeenteraad actieve sturing te zijn die er voor moet zorgen dat in de nieuwe situatie de jeugdzorg optimaal gaat functioneren binnen de Zeewolder gemeenschap.

Belangrijke aandachts- en aanknopingspunten zijn:

- Essentieel bij goede zorg is laagdrempelige toegang als er hulpvragen zijn. Dit betekent deskundige hulpverleners die bij problemen gezinnen kunnen bijstaan (zonder dat er meteen het stempel 'bureau jeugdzorg' op gedrukt wordt).
- De nieuwe Jeugdwet biedt goede kansen voor meer preventie en vroegtijdige signalering. Voorkomen is beter dan genezen. Daarvoor is het noodzakelijk dat alle organisaties die bij kinderen en jongeren betrokken zijn, gaan netwerken en kennis gaan delen.
- Samenwerking tussen huisartsen, paramedici en de lokale jeugdzorg is onmisbaar voor goede zorg. De gemeente dient ervoor te zorgen dat er een professioneel netwerk is waar iedere jongere en zijn gezin terecht kunnen voor hulp. Daarbij kunnen moderne media en communicatiemiddelen een rol spelen.
- Jongerenbeleid als prioriteit. Dat betekent dat er ook voldoende financiële middelen moeten zijn.
- Instellingen moeten meer samenwerken en werken met één loket om de integrale aanpak te waarborgen.
-

'Huisvesting ook voor jongeren!'

- Het is aan te bevelen om een onderzoek te doen naar de specifieke behoefte aan jongerenhuisvesting in het dorp. Daarmee bedoelen we de soorten woonruimte, een jongerenappartement, of een eengezinswoning huren, of een starterswoning kopen.

'Sporten en jongeren horen bij elkaar!'

- Leefbaar Zeewolde vindt het belangrijk dat er voldoende algemeen toegankelijke sportmogelijkheden zijn voor de jeugd.

Leefbaar Zeewolde maakt zich sterk voor de volgende voorzieningen voor kinderen en jongeren:

Kinderen van 0-9 jaar:

- Voldoende crèches.
- Voldoende kinderopvang.
- Voor- en naschoolse opvang.
- Goed onderhouden speeltuintjes.
- Een grote speeltuin, bijvoorbeeld in het Ontmoetingsbos (G-gebied).

Jeugd van 10-14 jaar:

- Jeugdsociëteit met activiteiten voor jongeren.
- Jeugddisco.

Jeugd van 15-20 jaar:

- Snookercentrum en vergelijkbare uitgaansgelegenheden gericht op deze doelgroep.

Jongvolwassenen van 21-26 jaar:

- Low budget theater en vergelijkbare uitgaansgelegenheden gericht op deze groep.
- Zelfstandige huisvesting.

14. SENIORENBELEID

Inleiding

Senioren betekenen veel voor de Zeewolder samenleving. Een zeer grote groep staat nog volop in het dagelijks leven, en zijn actief in verenigingen en maatschappelijke organisaties. Hun ervaring is van grote waarde.

De verwachting is dat het aantal senioren in Zeewolde over tien jaar is verdubbeld; dat zal gevolgen hebben voor de zorgvraag maar geeft ook mogelijkheden voor de senioren om een actieve rol in de samenleving te spelen.

Het begrip senior is divers. Zo kan men een onderscheid maken op leeftijd en zorgvraag. Het beleid kan dus niet voor iedereen hetzelfde zijn.

De gemeente heeft vooral een taak op het vlak van passende huisvesting, en een regiefunctie op het aanbod van zorginstellingen.

Door de nieuwe wetgeving zal de gemeente een veel grotere rol spelen in het welbevinden en de verzorging van de senioren. Daarnaast staan er grote bezuinigingen op de rol. Dat betekent dat met minder geld dezelfde soort producten en zorg geleverd moeten gaan worden.

Knelpunten

- Senioren die in toenemende mate hulpbehoevend en minder mobiel worden, dreigen soms in een maatschappelijk isolement terecht te komen.
- Het is nog maar de vraag of het rijk voldoende middelen beschikbaar stelt om te voorzien in de behoeften van senioren. Op het gebied van verzorging en dagbesteding moet een kwart worden ingeleverd en op het gebied van huishoudelijke hulp ongeveer de helft van het huidige landelijke budget.
- De huidige generatie senioren is niet gewend om te vragen en probeert zoveel mogelijk zelf oplossingen te zoeken. Dat is aan de ene kant lovenswaardig maar het maakt het soms lastig om de noden en behoeften van deze ouderen te kennen.

Standpunten

‘Mobiliseer de capaciteiten en talenten van senioren’

- Leefbaar Zeewolde wil initiatieven ondersteunen om de capaciteiten en talenten van de actieve senioren beter te benutten voor de Zeewolder gemeenschap. Leefbaar Zeewolde wil dit beleid uitvoeren in samenspraak met deze doelgroepen en ouderenorganisaties.

‘Leefbaarheid voor ouderen: passende woningen en voorzieningen!’

- Op het punt van huisvesting ligt er een gemeentelijke taak om te zorgen voor voldoende seniorenwoningen.
- Senioren hebben vaak behoefte om dicht bij winkel- en gezondheidsvoorzieningen te wonen. Nieuwe locaties elders in het dorp moeten direct aansluiten op het openbaar vervoer om deze voorzieningen goed te ontsluiten.
- Leefbaar Zeewolde ondersteunt de initiatieven van de gemeente om een zorg-wooncentrum voor senioren te realiseren in het centrum van Zeewolde.

- Met deze realisatie van het zorg-wooncentrum gaat een diep gekoesterde wens van de Zeewolder senioren in vervulling
- Goede voorzieningen in het openbaar vervoer, ruime parkeerplaatsen en een toegankelijke ingerichte openbare ruimte bevorderen de mobiliteit van de (toekomstige) senior.
- De gemeente dient te voorzien in een laagdrempelige informatievoorziening waar ouderen terecht kunnen voor al hun vragen en problemen.